

O Ešebno Samueloskero Zvitkos

O Elkanah the leskeri famelija

¹ Sas jekh murš andral e fajta le Cufuskeri, savo pes vičinelas Elkanah. Ov bešelaso andro foros Rama pro Efrajimoscere brehi. Leskero dad sas o Jerocham, savo sas o čhavo le Elihuskero, o Elihu sas čhavo le Tochuoskero a o Tochu sas čhavo le Efrajimoscero le Cufuskero. ² Le Elkanah sas duj romňija. Jekh pes vičinelas Anna the dujto Peninna. La Peninna sas čhave, ale la Anna na sas.

³ O Elkanah phirelas sako berš andral peskero foros andro Šilo te anel obeta a te lašarel le Nekzoraledere RAJES. O Chofni the o Pinchas, le Eliskere čhave, sas ode le RAJESKERE rašaja.

⁴ Kecivar džalas o Elkanah te obetinel, delas olestar kotor peskera romňa la Peninna the savore lakere čhaven the čhajen. ⁵ Ale la Anna delas bareder kotor, bo kamelas la, choc o RAJ kerđa, hoj la našti uľa čhave. ⁶ Vašoda, hoj o RAJ kerđa, hoj la našti uľa čhave, e Peninna la furt trapinelas a dukhavelas le lavenca. ⁷ Kada kerelas e Peninna berš pre beršeste, kecivar e Anna džalas andre le RAJESKERO kher. Avke pre late džalas, hoj la anelas andro roviben a aňi na chalas. ⁸ Lakero rom latar phučľa: “Anno, soske roves a na chas? So sal ajsi smutno? Či na som tuke buter sar deš čhave?”

E Anna pes modlinel

⁹ Jekh džives, sar imar dochale a dopile, e Anna uštıla a geła pes te modlinel. Sar o rašaj o Eli bešelas pre peskero stolkos paš o vudar andre RAJESKERO kher andro Šilo, ¹⁰ oj andre bari žala chudla te rovel a modlinelas pes ko RAJ. ¹¹ Diňa kadi vera: “Ó, Nekzoraleder RAJEJA, dikh pre mande, pre tiri služobnička! Dikh pre miro pharipen! Leper tuke pre ma a ma bister pre ma, mangav tut! Te man deha muršores, dava tuke les, medik dživela. Leskere balendar pes e čhuri na chudela.”

¹² Sar pes imar buter modlinelas anglo RAJ, o Eli dikhla pre lakero muj. ¹³ Oj pes modlinelas andre peste avke, hoj ča o vušta lake phirenas. Vašoda, hoj la na šundolas, o Eli peske gondolinelas, hoj hiňi maťi. ¹⁴ Phučla latar: “Dži kana aveha maťi? Ma pi imar e mol a av strižbo!”

¹⁵ “Na, rajeja miro,” odphenda leske e Anna, “som džuvli, sava hin bari žala andro jilo. Na pilom mol aňi aver pijiben. Ča phendom man avri anglo RAJ. ¹⁶ Ma le man sar nalača džuvla. Oda, so vakeravas dži akana, hin vaš miri bari žala the pharipen.”

¹⁷ O Eli lake odphenda: “Dža andro smirom. O Del le Izraeloskero tut mi šunel avri.”

¹⁸ Oj odphenda: “Som tiri služobnička. Mi avav tuke pre dzeka.” Avke e Anna palis geła het, čała mek a na sas buter smutno.

La Annake ulol o Samuel

¹⁹ Sig tosara uštîle, lašarenas le RAJES a gele pale khere andre Rama. Palis o Elkanah pašlîla peskera romñaha la Annaha a o RAJ peske pre late leperða. ²⁰ Pal varesavo časos e Anna ačhîla khabñi a ulîla lake muršoro. Diña leske nav Samuel, bo phendá: “Manglom mange les le RAJESTAR.”

²¹ O Elkanah džalas peskera cała famelijaha, hoj te anel le RAJESKE e beršeskeri obeta a hoj te del o daros, pal savo diña lav le Devles, ²² ale e Anna leha na geła. Peskere romeske phendá: “Sar o čhavoro imar preačhela te pijel andral o koñin, palis les anava a sikavava le RAJESKE, hoj te ačhel ode pro furt.”

²³ “Ker avke, sar tu džanes,” phendá lake o Elkanah. “Ačh khere, medik o čhavoro na preačhela te pijel andral o koñin. Mi ačhel pes avke, sar o RAJ phendá!” Avke e Anna ačhîla khere, medik les na preačhîla te del te pijel.

²⁴ Sar o čhavoro preačhîla te pijel andral o koñin, îla les peha andre RAJESKERO kher andro šilo. Îla the trinberšengere bikos, jekh gono aro the mol andro cipuno gono. ²⁵ Sar le bikos murdarde a le čhavores ande ko Eli, ²⁶ e džuvli phendá: “Mangav tut, rajeja miro, čačes tuke phenav, avke sar džives, me som odi džuvli, savi ačhelas kade paš tute a modlînelas pes ko RAJ. ²⁷ Vaš kada čhavoro man mangavas a o RAJ man šundá avri. ²⁸ Akana me les dav le RAJESKE, hoj te el ča prekal leste, medik dživela.” Palis chudle ode te lašarel le RAJES.

2

E giĭ la Annakeri

- ¹ E Anna pes modĭnelas kavke:
 “O jilo mange radisalol andro RAJ;
 o RAJ man diĭa zor.
 Miro muj asal avri mire ıeprijatelen!
 Radisaluvav, bo tu man zachraĭndal.
- ² Ćiko nane ajso sentno sar o RAJ;
 nane ıiko, ĉa tu jekh;
 nane aver Skala, sar hin amaro Del.
- ³ Preaĉhen pes te presikavel,
 ma vakeren avke barikanes;
 bo o RAJ hin o Del, savo dĵanel savorestar,
 ov sudzinel sa, so keren o manuġa.
- ⁴ O luki le zorale slugaĉengere phadon,
 ale ola, save na birinen, chuden nevi zor.
- ⁵ O ĉale muġinen te kerel buĉi prekal aver, hoj
 len te el maro,
 ale o bokhale imar buter na bokhalon.
 Ola dĵuvĭake, savi na ulonas o ĉhave, ulon
 eftavar ĉhave,
 ale odi dĵuvĭi, sava sas but ĉhave, hiĭi andre
 bari ĵala.
- ⁶ O RAJ lel o dĵivipen a del o dĵivipen,
 biĉhavel andre mulengero svetos a odarik lel
 avri.
- ⁷ O RAJ del o ĉoripen the o barvalipen.
 Varekas thovel tele a varekas hazdel upre.
- ⁸ Oles, kas nane, hazdel andral o prachos;
 le ĉores cirdel avri andral e ĉhik,
 hoj len te thovel te beġel le rajikane manuġenca
 a te thovel len te beġel pro paĉivalo tronos.
 Bo le RAJESKERE hine o slupi, so likeren e phuv,
 bo pre lende aĉhada o svetos.

9 Ov merkinel pro phiriben peskere pačivale manuŝengere,
ale o bijedevleskere ņemisaŝona andro kalipen,
bo ņiko na ņerinela (na zviťazinela) peskera
zoraha.

10 Ola, ko džan pro RAJ, ena zņičimen,
demela pre lende le perumoha andral o ņebos.
O RAJ sudzinela caŝi phuv.
Peskere kralis dela zor;
hazdela upre peskere pomakhles.”

Le Eliskere čhave

11 O Elkanah geŝa pale khere andre Rama, ale
o čhavo o Samuel ačhiŝa te služi nel le RAJESKE
paš o rašaj Eli. 12 O čhave le Eliskere sas nalače
a na daranas pes le RAJESTAR. 13 Na ŝikerenas
pes ko manuša avke, sar pes le rašajendar
užarelas. Bo sar vareko anelas e obeta, avelas
le rašaskero služobņnikos la vidlaha ipen akor,
sar pes o mas tavelas. 14 Demelas laha andro
kotlos, piri, panvica abo čaro a savoro, so e vidla
zachudelas, peske lelas. Kavke kerenas savore
Izraelitenge, save avenas andro Šilo. 15 A mek
ke oda; sigeder, sar zlabarenas o žiros, avelas le
rašaskero služobņnikos a phenelas oleske, savo
obetinelas: “De mange o mas, hoj les te pekav
avri le rašaske. Bo na prilela tutar o mas tado,
ale ča jalo!”

16 Ale te vareko leske phenelas: “Ešeb (peršo)
kempel te zlabarel o žiros, palis tuke le, so
kames,” ov leske odphenelas: “Na! De mange
oda takoj, bo te na, ta lava mange oda zoraha!”

¹⁷ O binos ole ternengero sas igen baro anglo RAJ, bo kerenas bi e pačiv le RAJESKERE obe-tenca.

O Samuel andro Šilo

¹⁸ O Samuel služinelas anglo RAJ a sas pre leste urdo lanoskero efodos. ¹⁹ Leskeri daj leske sako berš sivelas cikno plaštos a anelas leske oda akor, sar peskere romeha avelas pre beršeskeri obeta. ²⁰ Sar o Eli požehñinelas le Elkanah the leskera romña, phenda: “Mi del tuke o RAJ kala romñaha avre čhaven vaš kada, savo sas avrimanglo a dino prekal o RAJ.” Palis gele khere. ²¹ O RAJ požehñinda la Anna andre oda, hoj lake ulile (narodzinde pes) trin muršora the duj čhajora. Ale o Samuel barolas avri anglo RAJ.

O Eli dovakerel peskere čhavenge

²² O Eli sas imar igen phuro a furt šunelas pal savoro, so kerenas leskere čhave savore Izraelitenge, the pal oda, sar pašlůvkerenas le džuvlencia, save služinenas anglo vudar andre le RAJESKERO Stanos. ²³ Dovakerelas lenge: “Oda so tumen keren? Savore manušendar šunav pal tumende ča nalače lava. ²⁴ Preačhen aleha, čhave mire! Nane oda lačno hiros, so džal pal tumende maškar o RAJESKERE manuša. ²⁵ Te kerela manuš namištes le manušeske, o Del pes vaš leste zaačhela, ale te vareko kerela binos anglo RAJ, ko vaš leste zaačhela?” Vašoda o RAJ len kamelas te murdarel, bo on na šunenas peskere dades.

²⁶ Ale o terno Samuel barolas a le RAJESKE the le manušenge sas pre dzeka.

O prorokos prevakerel ko Eli

²⁷ Jekhvar avla ko Eli le Devleskero murš a phenda leske: “Kavke phenel o RAJ: ‘Sikađom man tire dadeskera famelijake, sar mek sas otroka andro Egipt tel e zor le Faraonoskere manuŝengeri. ²⁸ Ilom mange les avri vaš o rašaj maškar savore Izraelike kmeňi, hoj pre miro oltaris te anel o labarde obeti, te labarel o kadidlos a te hordinel anglal mande o rašajiko efodos. Tira famelijake muklom kotor savore le Izraelitengere labarde obetendar. ²⁹ Soske keren bi e pačiv mire obetenca the darenca, so phendom mire manuŝenge, hoj te anen? Soske tire čhave tuke hine feder sar me a des len te chal ola nekfeder kotora le obetendar, so mange anen mire manuša?’

³⁰ Vašoda kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskero: ‘Choc phendom, hoj mange služineha tu the cali tiri famelija sar rašaja pro furt’, no akana tumenge phenav, hoj ela oda dur mandar. Likerava ča olen, ko man likerena. Olen, ko man na likerena, na likerava aňi me.

³¹ Hin pašes oda časos, sar murdarava savore ternen andre tiri famelija the fajta avke, hoj ņiko tumendar pes na dodživela dži andro phuripen.

³² Tu predživeha ča o pharipen a zavidzineha o požehnaňja, so me dava le Izrael. Andre tiro kher na ela aňi jekh phuro. ³³ Ale mukava jekhes andral tiri famelija sar rašaj anglo oltaris. Predživela ča roviben the pharipen, bo savore murša andral tiri fajta merena andro nekfeder berša.

³⁴ Vaš o sikaviben tuke ela oda, so pes ačhela

soduje tire čhavenca, le Chofniha the le Pinchasoha: Soduj merena andre jekh džives. ³⁵ Ačhavava mange pačivale rašas, savo kerela savoro pal miri dzeka. Zoralarava leskere čhaven, hoj mange te služinen pro furt anglo miro pomakhlo kralis. ³⁶ Ko ačhela andral tiri famelija, avela anglal leste te bandol, hoj ča te chudel jekh rupuňi abo jekh kotor maro. Phenela leske: Mangav tut, thov man andre varesavi rašajiko buči, hoj te el man vareso te chal.”

3

O RAJ ačhavel le Samuel prorokoske

¹ O terno Samuel služinelas le RAJESKE anglo Eli. Andre oda časos o lav le RAJESKERO sas dino ča igen sikra a o viđeňja na sas ajci but.

² Jekh rat pašlolas o Eli, savo imar na dikhelas mištes pro jakha, pre peskero than. ³ Le Devleskeri lampa mek švicinelas, sar o Samuel pašlolas andre le RAJESKERO Chramos, kaj sas e Archa le Devleskeri. ⁴ Androda o RAJ vičinda pro Samuel.

Ov odphendā: “Kade som.” ⁵ Denašla ko Eli a phendā: “Kade som. Vičinehas man?”

Ale ov odphendā: “Na vičindom tut. Dža tuke te pašlol.” Avke geła te pašlol.

⁶ O RAJ pale vičinda pro Samuel. Ov uštıla, geła ko Eli a phendā: “Kade som, se vičinehas man.”

“Na, čhavo miro,” phendā leske o Eli, “na vičindom tut. Ča dža, pašľuv.”

⁷ O Samuel le RAJES mek na prindžarelas, bo mek le RAJESTAR na chudla ņisavo lav.

⁸ Sar o RAJ imar tritovar vičinda pro Samuel, ov uštıla a geła le Eliske te phenel: “Kade som, se vičinehas man.”

Akor o Eli achalıla, hoj le čhavores vičinel o RAJ. ⁹ O Eli phenda le Samueloske: “Dža, pašluv tuke. Te pre tu pale vičanela, phen: ‘Vaker, RAJEJA. Tiro služobňikos tut šunel.’ ” Avke o Samuel geła te pašlol pre peskero than.

¹⁰ O RAJ avla, ačhelas ode a vičinda pre leste avke sar angloda: “Samuel! Samuel!”

Ov odphenda: “Vaker, tiro služobňikos tut šunel.”

¹¹ O RAJ phenda le Samueloske: “Andro Izrael kerava ajso vareso, hoj zarazisałola dojekh, ko pal oda šunela. ¹² Oda džives domukava pro Eli savoro, so phendom pre leskeri famelija – kerava sa. ¹³ Dav leske te džanel, hoj vaš leskero binos sudzinava leskera famelija pro furt. Bo džanelas pal o bini peskere čhavengere, hoj namištes vakerenas pre mande, ale ov lenge na dovakerelas. ¹⁴ Vašoda diňom vera le Eliskera famelijake, hoj leskere bini šoha (ňikda) na odmukava prekal ņisave obeti aňi dari.”

¹⁵ O Samuel pašlolas dži tosara. Pałis phundrađa o vudar andre le RAJESKERO kher. Dar-
alas te phenel le Eliske pal o videňje, ¹⁶ ale o Eli zvičinda pro Samuel: “Samuel, čhavo miro!”

“Kade som,” ov odphenda.

¹⁷ O Eli lestar phučla: “So tuke phenda? Mangav tut, ma garuv nič anglal ma! Mi potrestinel tut o Del bares, te mange na phenaha oda, so tuke

phenda.” ¹⁸ Avke o Samuel leske sa avri phenda a nič anglal leste na garuda. Palis o Eli phenda: “Se ov hin o RAJ. Mi kerel oda, so hin leske pre dzeka.”

¹⁹ Sar o Samuel dobarolas, o RAJ sas leha a dojekh le Samueloskero lav avelas avri. ²⁰ Savore manuša andral o Izrael, le Danostar dži ke Beer-Šeba, sprindžarde, hoj o Samuel sas ačhado sar prorokos le RAJESTAR. ²¹ O RAJ pes dureder sikavelas le Samueloske andro Šilo. Delas pes leske te sprindžarel prekal peskero lav.

4

¹ Le Samueloskero lav sas prekal calo Izrael.

O Filištinci ņerinen upral o Izrael

Andre oda časos gele o Izraeliti pro mariben pro Filištinci. Kerde peske taboris paš o Eben-Ezer a o Filištinci paš o Afek. ² O Filištinci pes pre lende rozačhade pro mariben. Pal o zoralo mariben o Izraeliti prekhelde (prehrajinde). Mule lendar ajse štar 4 000 murša. ³ Sar pes visarenas pale o Izraelike murša andro taboris, o vodci phučle: “Soske o RAJ adadžives domukla, hoj te prekhelas o mariben le Filištinenca? Aven, las peske andral o Šilo le RAJESKERI Zmluvakeri Archa. Avke o RAJ ela maškar amende a lela amen avri andral amare ņeprijateľengere vasta.”

⁴ Avke o manuša bičhade le muršen andro Šilo a on ande pale e Zmluvakeri Archa le nekzoraledere RAJESKERI, savo bešel pro tronos upral o cherubi. Le Eliskere duj čhave o Chofni

the o Pinchas avle le Devleskera Zmluvakera Archaha.

⁵ Sar anenas e RAJESKERI Archa andro taboris, o Izraeliti chudle avke zorales te vriskinel, hoj e phuv razisaŝolas. ⁶ Sar oda o Filištinci ŝunde, phuĉenas: “Oda so ajsi bari vika andro E Hebrejiko taboris?”

Sar pes dodŝanle, hoj ande le RAJESKERI Archa, ⁷ igen predarandile, bo vakerenas maŝkar peste: “Avla andre lengero taboris o Del!” Vriskinde: “Vigos amenge! Ajsio vareso pes amenge mek na aĉila. ⁸ Jaj, namiŝtes amenca! Ko amen ŝaj lela avri andral o vasta kale zorale Devlestar? Se oda hin oda Del, savo pre puŝta marelas le Egipt savore dukhenca. ⁹ Aven zorale, Filiŝtinale! Likeren pes sar murŝa! Ma podden tumen, hoj te na aĉen otroka le Hebrejege, avke sar the on tumenge sas otroka. Maren tumen bi e dar!”

¹⁰ Avke o Filištinci gele pro mariben, o Izraeliti prekhelde a sako denaŝelas andre peskero stanos. Prekhelde avke bares, hoj mule 30 000 slugaĉa. ¹¹ E Devleskeri Archa sas zaili a le Eliskere soduj ĉhave o Chofni the o Pinchas mule.

O Eli merel

¹² Varesavo Benjamins denaŝelas le marib-nastar a mek oda džives doavla andro Ŝilo. Leskere gada sas ĉingerde a pro ŝero les sas prachos. ¹³ Sar oda murŝ avla, o Eli ipen užarelas pro stolkos paŝ o drom, bo daralas pes pal e Devleskeri Archa. Sar oda murŝ avla andro foros a phenda, so pes aĉila, savore manuŝa chudle igen zorales te rovel.

14 O Eli šunđa o roviben a phučla: “Oda so ajsi vika?”

Oda murš denašelas ko Eli leske oda te phenel.

15 Le Eliske sas imar eňavardeš the ochto (98) berš a sas imar koro. 16 Oda murš phenđa le Eliske: “Avav ipen pal o mariben. Adadžives odarik denašlom.”

“So pes ačhila, čhavo miro?” phučla lestar o Eli.

17 Ov leske odphendā: “O Izraeliti denašle le Filištinenge a but amare muršendar murdarde. E Devleskeri Archa sas zaili a tire soduj čhave o Chofni the o Pinchas mule.”

18 Soča leperđa le Devleskeri Archa, o Eli peľa pal o stolkos le dumeha paš e brana, phagľa e meň a muľa, bo sas thulo the phuro. O Eli lidžalas o Izrael saranda (40) berš.

19 Leskeri bori, le Pinchasoskeri romňi, sas khabňi a sas imar lakero časos, hoj te anel pro svetos le čhavořes. Sar šunđa, hoj zaile le Devleskeri Archa a hoj muľa lake o sastro the o rom, chudľa te rodzinel a uliľa lake muršoro, ale andre ola bare dukha merelas. 20 Sar imar merelas, phenenas lake o džuvlija, save ačhenas laha: “Ma dara tut, se uliľa tuke muršoro.” Ale oj aňi na odphenelas a aňi na šunelas.

21 Le čhavořeske diňa nav Ikabod*, bo phenđa: “E slava omukľa le Izrael,” bo iľe le Devleskeri Archa a muľa lake o sastro the o rom. 22 Phenđa: “E slava odgeľa khatar o Izrael, bo zaile le Devleskeri Archa.”

* 4:21 Oda hin: Bi e slava.

5

Le Devleskeri Archa ko Filištinci

¹ Sar o Filištinci zaile le Devleskeri Archa, preligende la andral o Eben-Ezer andro foros Ašdod. ² Palis la ligende andro chramos ke lengero del Dagon a thode la paš leste. ³ Sar o Ašdodana sig tosara uštile pro dujto džives, arakhle le Dagon čhides tele pre phuv angle Devleskeri Archa. Avke ile le Dagon a thode les pale pre peskero than. ⁴ Sar pre aver džives sig tosara uštile, o Dagon sas pale čhido tele angle RAJESKERI Archa. Leskero šero the soduj vasta sas phagerde pre phuv paš o vudar a ačhila leske ča o tetos. ⁵ Vašoda dži adadžives le Dagonoskere rašaja a savore, ko ode phiren andre leskero chramos, na uštaren pre oda than.

⁶ O RAJ igen marelas le Ašdodanen a dukhave-las len the lengere gava le vredenca (vredenca). ⁷ Sar o manuša andral o Ašdod dikhle, so pes ačhel, phende: “Le Izraeloskeri Devleskeri Archa ade naši ačhel, bo peskere vasteha amen igen marel the amare devles le Dagon.” ⁸ Zvičinde ke peste savore Filištínike vodcen a phučle lendar: “So keraha le Izraelitengera Devleskera Archaha?”

On odphende: “Lidžan la andro foros Gat!” Avke la preligende.

⁹ Ale sar la preligende, o RAJ peskera zoraha mukla pre oda foros ajsi bari balamuta (zmetkos), hoj na džanenas, so te kerel. Marelas len le vredenca, či sas terno vaj phuro. ¹⁰ Avke bičhade le Devleskeri Archa andro Ekron.

Sar ode avle o manuša andral o Ekron, zvičinde: “Ande ke amende le Izraelitengeri Devleskeri Archa, hoj te murdarel amen the amare manušen.” ¹¹ Avke dine te vičinel savore Filištínike vodcen a phende: “Bičhaven pale kadi Izraelitengeri Devleskeri Archa pre lakero than, hoj te na murdarel amen the amare manušen.” Bo šunenias zoraies pre peste le Devleskero vast a calo foros sas andro meribnaskeri dar. ¹² Ola, save na mule, sas dukhade le vredenca. O vičinišen ole foroskero sas šundo dži andro ņebos.

6

O Filištinci den pale le Devleskeri Archa

¹ Le RAJESKERI Archa sas andre Filištíniko phuv efa čhon. ² O Filištinci vičinde le rašajen the le vrašcen a phučenias lendar: “So kampil te kerel le RAJESKERA Archaha? Phenien amenge, sar la te bičhavel pale pre lakero than.”

³ On odphende: “Te bičhavana pale le Izraeloskeri Devleskeri Archa, bičhaven la the le daroha vaš o binos, so kerđan. Palis sastona avri a achalona, soske tumen marelis.”

⁴ O Filištinci phučenias: “Savi obeta kampil te bičhavel vaš amaro binos?”

On odphende: “Pandž somnakune vredi (vredi) the pandž somnakune mišen; prekal dojekh Filištíniko vodcas po jekh, bo odi bibach, so avla pre tumende, avla the pre tumare vodci.

⁵ Keren le somnakastar vareso ajsa sar vredi, so hine pre tumende, the somnakune mišen ajsen sar ola, save ničinen e phuv. Den pačiv

le Izraeloskere Devles: Šaj el, hoj preačhela te marel tumen, tumare devlen the tumari phuv. ⁶ Soske kamen avke te kerel sar o Egiptana the o Faraonos? Choc pre lende domukelas o dukha, mušinde len te premukel, hoj odarik te oddžan.

⁷ Vašoda akana pririchtinen nevo verdan a len duje gurumñen, saven hin cikne a save mek šoha (ñikda) na cirdenas o verdan. Mi lidžan o verdan, ale lengere ciknen traden andre maštalña. ⁸ Palis len le RAJESKERI Archa a thoven la andro verdan. O somnakune veci the o daros sar obeta vaš o binos thovena andre cikñi truhla paš e Archa a mukena len te džal.

⁹ Sar dikhena, hoj džala ko Bet-Šemeš, andre peskeri phuv, džanena, hoj sas oda o RAJ, savo pre tumende domukľa kada savoro nalačo. Ale te na, akor sprindžarena, hoj oda na sas o vast le RAJESKERO pre tumende, ale hoj oda sas ča bibach.”

¹⁰ Ola murša oda avke the kerde. Ile duje gurumñen, saven sas cikne. Ligende len ko verdan a lengere ciknen phandle andre maštalña.

¹¹ Pro verdan thode le RAJESKERI Archa la cikña truhlaha, andre savi thode le somnakune mišen le somnakune vredenca. ¹² O gurumña džanas rovno ko Bet-Šemeš, furt džanas, denaš avri peskere hangi a na visarenas pes pre nisavi sera. O Filištínike vodci džanas pal lende dži ke hrañica paš o Bet-Šemeš.

¹³ O manuš a andral o Bet-Šemeš ipen skidenas andre dolina o žužodiv, a sar dikhle e Archa, chudle te radisałol. ¹⁴ O verdan zaačhiła paš e Jozuaskeri mała, so sas andral o Bet-Šemeš.

Ode sas baro bar. O verdan phagerde pro kašta, hoj te keren jag, a le gurumnen obetinde le RAJESKE sar labardi obeta. ¹⁵ O Leviti thode tele le RAJESKERI Archa the e truhla le somnakune vecenca pre oda baro bar. Oda džives o murša andral o Bet-Šemeš ande le RAJESKE labarde obeti the aver obeti. ¹⁶ Pandž Filištínike vodci savoro dikhle a mek oda džives pes pale visarde khere andro Ekron.

¹⁷ Kala hine o somnakune vredi, so ande o Filištínci le RAJESKE sar obetakero daros vaš peskere bini: jekh vaš dojekh foros – Ašdod, Gaza, Aškalon, Gat the Ekron. ¹⁸ Bičhade ajci somnakune miši, keci sar sas o zorale fori le murenca the gava, upral save kralínenas ola pandž Filištínike krala. Oda baro bar, pre savo thode le RAJESKERI Archa, hin dži adadžives pre le Jozuaskeri maľa andro Bet-Šemeš.

Le RAJESKERI Archa andro Kirjat-Jearim

¹⁹ O RAJ murdarda varesave muršen andral o Bet-Šemeš vaš oda, hoj dikhle andre le RAJESKERI Archa. Le penda ezere (50 000) manušendar mule eftavardeš (70). O manuša rovenas, hoj o RAJ len avke zorales marda. ²⁰ O murša andral o Bet-Šemeš phučenas: “Ko šaj obačhol anglo RAJ, angle kada sentno Del? Ke kaste e Archa bičhavaha, hoj la te el amendar?”

²¹ Le manušenge andral o Kirjat-Jearim dine te phenel: “O Filištínci dine pale le RAJESKERI Archa. Aven peske vaš late.”

7

¹ O murša andral o Kirjat-Jearim avle vaš le RAJESKERI Archa a ligende la andro kher ko Abinadab, savo bešelas pro brehos, a leskero čhavo o Eleazar sas ačhado, hoj pre late te merkinel.

O Izraeliti pes visaren pale ko Del

² E Archa sas andro Kirjat-Jearim but časos – biš (20) berš. Andre oda časos calo Izrael visarde pes le rovibnaha ko RAJ. ³ Akor o Samuel phenda le Izraelitenge: “Te pes visarena cale tumare jileha ko RAJ, te pestar odčhivena savore avre devlen the le Aštarten, te pes čačes oddena le RAJESKE a služinena ča leske, ov cirdela tumen avri andral o vasta le Filištínengere.” ⁴ Avke o Izraeliti odčhide pestar o modli le Baalen the le Aštarten a služinenas ča le RAJESKE.

⁵ O Samuel lenge phenda: “Zvičinen savore Izraeliten andre Micpa a me man vaš tumende privakerava ko RAJ.” ⁶ Sar pes zgele andre Micpa, cirdle peske paňi a čhorenas avri anglo RAJ. Oda džives pes ode poscinenas a phenenas: “Kerđam binos anglo RAJ.” O Samuel sas vodcas upral o Izraeliti andre Micpa.

O Filištinci prekhelen

⁷ Sar pes o Filištinci dodžanle, hoj pes o Izraeliti zgele andre Micpa, lengere vodci gele pre lende pro mariben. Sar oda šunde o Izraeliti, chudle lendar te daral. ⁸ Mangenas le Samuel: “Ma preačh pes te modlinel vaš amende ko RAJ, ke amaro Del, hoj amen te cirdel avri andral o vasta le Filištínengere.” ⁹ O Samuel iľa terne

bakrores a obetinda les sar cali labardi obeta. Vičinelas ko RAJ a mangelas les, hoj te pomožinel le Izraelitenge, a o RAJ les šunda avri.

¹⁰ Akor, sar o Samuel anelas le RAJESKE e labardi obeta, o Filištinci gele pro mariben pro Izraeliti. Oda džives o RAJ diňa andral o ņebos te demel pro Filištinci bare perumi a avke predarandile, hoj pes rozdenašle. ¹¹ Androda o Izraeliti džanas andral e Micpa pal o Filištinci, marenas len a murdarde. Džanas pal lende dži ko than pal o Bet-Char.

¹² Akor iľa o Samuel o bar, ačhađa les maškar e Micpa the Šen, diňa leske nav Eben-Ezer* a phenda: “Dži ade amenge pomožinelas o RAJ.” ¹³ O Filištinci avke prekhelde (prehrajinde), hoj imar buter na džanas pro mariben pre le Izraelitengeri phuv, bo o Del len na domukelas, medik dživelas o Samuel. ¹⁴ O fori, so zaile o Filištinci le Ekronostar dži ko Gat, dine pale le Izraelitenge a o Izraeliti peske ile pale peskere phuva le Filištinar. Le Izrael sas smirom the le Amorejenca.

¹⁵ O Samuel sas sudcas andro Izrael calo peskero dživipen. ¹⁶ Sako berš džalas pašal o fori Betel, Gilgal the Micpa. Andre kala fori sudzinelas o veci, so sas maškar o Izraeliti. ¹⁷ Palis pes visarelas pale andre Rama, kaj sas leskero kher, a ode tiš sudzinelas le Izraeliten. Ode ačhađa oltaris le RAJESKE.

8

* **7:12** Oda hin: O bar, so pomožinel.

O Izraeliti peske mangen kralis

¹ Sar o Samuel sas imar phuro, ačhađa peskere čhaven sar sudcen andro Izrael. ² Leskero ešebno (peršo) čhavo pes vičinelas Joel the o dujto Abijah. On sas sudci andre Beer-Šeba. ³ Ale on na kerenas avke sar lengero dad, bo kamenas ča te zbarvalol, denas pes te prepočinel a na sudzinenas pal o čačipen.

⁴ Akor pes zgele savore vodci andral o Izrael a gele ko Samuel andre Rama. ⁵ Phende leske: “Imar sal phuro a tire čhave na keren avke sar tu. Ačhav amenge kralis, savo amen lidžala, avke sar hin the savore naroden.”

⁶ Le Samueloske na sas pre dzeka, sar vakerenas, hoj len te del kralis, savo len ligendahas. Avke o Samuel pes modlinelas ko RAJ. ⁷ O RAJ phenđa le Samueloske: “Šun avri le manušen andre savoreste, so kamen. Bo na dikhle tut tele, ale man, bo na kamen man kraliske. ⁸ Sikavel oda lengere skutki, so kerenas akorestar, sar len ilom avri andral o Egipt, dži adadžives. Omukle man a služinenas avre devlenge. Kavke keren the tuha. ⁹ Šun len. Ale ešeb lenge dovaker a phen lenge, so šaj kerel o kralis, sar ela upral lende.”

¹⁰ Avke o Samuel savoro, so leske o RAJ vakerelas, phenđa le manušenge, save lestar mangelas kralis. ¹¹ O Samuel phenđa: “O kralis, savo tumen lidžala, kerela oda: Tumare čhaven ačhavela andro mariben paš peskere verdana the maškar o murša, save džana pro graja, a dela, hoj te denašen anglal leskero verdan.

¹² Ačhavela len vaš o veliteľa upral o ezeros (1

000) abo penda (50) murša, aver džana leske te kerel buči pre maľa, aver te skidel upre o điv abo te kerel zbraňi the vizbroj prekal leskere verdana. ¹³ Lela tumare čhajen, hoj te pririchtinen o voňava masci a hoj leske te taven a te peken. ¹⁴ Zalela tumare nekfeder mali, o viňici the o olivi a dela peskere služobňikenge. ¹⁵ Le đivendar the le viňicendar kidela avri o dešto kotor a dela peskere uradňikenge the sluhenge. ¹⁶ Lela tumare sluhen, služobňičken, nekfeder gurumňen the somaren, hoj te keren prekal leste. ¹⁷ O dešto kotor lela the tumare stadendar a the tumen korkore leske služinena sar o otroka. ¹⁸ Andre oda džives, sar vičinena pro RAJ, hoj tumenge te pomožinel vaš o kralis, saves peske avri ilan, ov tumen na šunela avri.”

¹⁹ Ale o manuša na kamenas te šunel le Samuel a phende: “Na, mi lidžal amen o kralis! ²⁰ Kamas te el sar the aver narodi. Mi lidžal amen o kralis. Ov džala anglal amende a marela pes vaš amende.”

²¹ O Samuel šundá avri savoro, so phende o manuša, a geľa oda te phenel le RAJESKE. ²² O RAJ phendá le Samueloske: “Šun len a ačhav lenge kralis.”

Avke phendá o Samuel le Izraelitenge: “Džan savore pale andre peskere fori!”

9

O Samuel pomakhel le Saul vaš o kralis

¹ Sas jekh murš andral o Benjaminiko kmeňos, savo pes vičinelas Kiš. O dad leske sas o Abijel, leskero o Ceror, leskero o Bechorat a leskero o

Afiach. ² Le Kiš sas šukar the zoralo čhavo o Saul. Ńiko le Izraelitendar na sas ajso šukar sar ov, bo le šereha prebararelas savoren.

³ Andre jekh džives o Kiš našađa peskere somaren. Avke phendā peskere čhaske le Sauloske: “Le tuha jekhes le sluhendar a dža te rodel ole somaren.” ⁴ Avke on prephirde prekal o Efrajimike brehi the prekal e phuv paš o Šališa, ale na arakhle len. Prephirde the prekal e phuv paš o Šaalim, ale na sas ode. Palis pregele prekal e Benjaminengeri phuv, ale aňi ode len na arakhle.

⁵ Sar pes dochudle andre phuv Cuf, o Saul phendā peskere sluhasko: “Av, džas pale khere, hoj te na daral miro dad akana buter pal amende sar pal o somara.”

⁶ Ale ov leske odphendā: “Užar! Andre kada foros hino jekh Devleskero murš, saves o manuša igen likerem, bo savoro, so phenel, pes čačes the ačhel. Av, džas pal leste. Ov amenge šaj phenel, kaj te džal.”

⁷ “Mištes,” phendā o Saul peskere sluhasko, “džas pal leste, ale so les daha? O maro amenge dogela. Nane amen nič, so te del le Devleskere muršes. Či hin amen?”

⁸ “Hin man jekh cikňi rupuňi minca,” odphendā leske o sluhasko. “Te la dava le Devleskere muršeske, phenela amenge, kaj te džas.” ⁹ Andre ola dživesa, te vareko kamelas te džanel vareso le Devlestar, phenelas: “Aven, džas ke oda, savo dikhel anglal!” Avke vičinenas adadživeseskere prorokos.

10 O Saul phenda le sluhasko: “Mištes vakeres. Av, džas pal leste.” Avke avle andro foros, kaj bešelaso oda Devleskero muřš.

11 Sar džanas upre le brehoha andro foros, dikhle terne džuvlijen, save džanas paňeske. Phučle lendar: “Hin ade oda muřš, savo dikhel sa anglal?”

12 “He,” odphende. “Imar džalas anglal tu. Sidar, ipen džalas andro foros, bo adadžives ela pro učo than e smiromoskeri obeta. 13 Te sidarena, mek les šaj dochuden, medik na džala pro učo than paš o chaben. O manuša na chana, medik na avela. Sar požehňinela e obeta, akor chana. Ča džan, ipen akana les dochudena.”

14 Avke gele upre andro foros. Sar ode doavle, ipen džalas anglal lende o Samuel, savo džalas pro učo than.

15 Jekh džives angloda, sar avla o Saul, o Del sikada le Samueloske: 16 “Tajsa, andre kajso časos, bičhavava ke tu muřses andral e Benjaminiko phuv. Oles pomakheha vaš o vodcas upral miro Izraeliko narodos. Ov les lela avri andral o vasta le Filištínengere. Dikhłom pre mire manušengero pharipen, bo lengero roviben avla upre dži ke mande.”

17 Sar o Samuel dikhla le Saul, phenda leske o RAJ: “Kada hino oda muřš, pal savo tuke phendom, hoj ela o kralis upral mire manuša.”

18 Palis o Saul geła ko Samuel, savo sas mařkar e brana, a phučla lestar: “Phen mange, kaj ade bešel oda muřš, savo dikhel sa anglal?”

19 “Oda me som,” odphenda leske o Samuel. “Dža anglal mande pro učo than. Adadžives

chana manca a tajsa tosara tuke odphenava pre savoreste, so kames te džanel, a avke šaj džaha tire dromeha. ²⁰ Pal o somara, so našlile anglo trin dživesa, tut imar na mušines te daral, bo arakhle pes. Ale ko hin ajso dragano, pre kaste užarel calo Izrael? Či na sal oda tu the cali tire dadeskeri famelija?”

²¹ Ale o Saul leske odphenda: “Me som ča Benjaminos. Som andral o nekcikneder Izraeliko kmeños a miri famelija hiñi nekčoreder savore Benjaminike fajtendar. Soske mange oda phenes?”

²² Palis o Samuel iľa le Saul the leskere sluhas andro kher a thoda len pro angluno than paš o skamind, kaj bešenas o tranda (30) manuša, save sas vičimen. ²³ O Samuel phenda le muršeske, savo kerelas le chabeneha: “De mange oda kotor mas, so tuke diňom te garuvel pre sera.”

²⁴ Avke oda murš hazdña upre oda nekfeder kotor le masestar, e čang, a thoda les anglo Saul. Phenda: “Dikh, kada hin prekal tu. Ča, bo garuđom tuke oda akorestar, sar vičindom le manušen.” Avke o Saul chalas le Samueloha oda džives.

²⁵ Sar džanas tele pal oda učo than a doavle andro foros, o Samuel iľa le Saul andre peskero kher pro pados a vakerelas leha*. ²⁶ Ode ačhiľa te presovel. Sar tosara vidñisalolas, o Samuel vičinda pro Saul: “Ušći, imar hin o časos, hoj tut te premukav.” Androda o Saul ušćila a geľa le Samueloha avri. ²⁷ Sar imar sas dži paš o agor le

* **9:25** Abo: a kerelas leske o hados pro pados

foroskero, phendá o Samuel le Sauloske: “Phen le slugaske, hoj te džal anglal” – a o slugas geľa – “ale tu ačh ade mek sikra, bo hin man prekal tu lav le Devlestar.”

10

O Saul pomakhlo vaš o kralis

¹ O Samuel iľa cikno džbanos le olejoha a čidiľa le Sauloske pro šero. Čumidľa les a phendá: “Kaleha tut o RAJ pomakhľa vaš o vodcas upral peskero đedictvos. ² Sar akana oddžaha mandar, arakheha paš o hrobos la Rachelakero andre Benjaminengeri phuv Celcach duje muršen, save tuke phenena: ‘O somara pes imar arakhle. Tiro dad imar na daral pal lende, ale pal tumende. Phučel: So šaj kerav prekal miro čhavo?’

³ Sar odarik džaha dureder, dochudeha pes ko dubiko stromos paš o Tabor. Ode dikheha trine muršen, save džana te lašarel le Devles andro Betel. Jekh lidžala trine cikne kozen, dujto trin peke mare the trito jekh cipuno gono mol. ⁴ Phenena: ‘Smirom tuke!’ a dena tut duj mare, so lendar leha.

⁵ Palis aveha pre Devleskero verchos Gibeja, kaj hin le Filištinengero taboris. Sar džaha andro foros, arakheha ode but proroken, save avena tele pal o verchi, le bašavibnaha pre harfa, bubna, flauta the pre citara. On prorokinena.

⁶ Akor o Duchos le RAJESKERO pre tu zoraes avela a the tu lenca prorokineha a čerineha tut pre aver manuš. ⁷ Sar pes tuke kada savoro ačhela, ker avke, sar dikheha, hoj hin mištes, bo o Del ela tuha.

⁸ Aveha tele anglal mande andro Gilgal. Džava ode the me, hoj te anav o labarde the smiro-moskere obeti. Užareha efa dživesa, medik avava ke tu. Palis tuke phenava, so te kerel.”

⁹ Soča pes o Saul visarda le Samuelostar, o Del leske čerinda o jilo. Andre oda džives pes savoro ačhila avke, sar oda o Samuel phenda. ¹⁰ Sar avle odarik andre Gibeja, jekh partija proroka džanas anglal leste. Akor avla the pre leste le Devleskero Duchos zorales a ov tiš lenca prorokinas. ¹¹ Savore, save les angloda prindžarenas a dikhle les te prorokinel, phučenas maškar peste: “So pes ačhila le Kišoskere čhaha? Či the o Saul hino maškar o proroka?”

¹² Jekh odarik phučla: “Ko hin lengero dad?” Akorestar chudle kavke te vakerel: “The o Saul hino maškar o proroka?” ¹³ Sar preačhila o Saul te prorokinel, odgeła pro učo than.

¹⁴ Akor leskero bačis phučla le Saulostar the le sluhastar: “Kaj všadzik sanas?”

“Rodahas le somaren,” odphende leske. “Sar len naši arakhlam, gełam ko Samuel.”

¹⁵ O bačis phenda le Sauloske: “Phen mange, so tuke o Samuel phenda.”

¹⁶ “Phenda amenge, hoj o somara pes imar arakhle,” odphenda o Saul peskere bačiske, ale na phenda leske, hoj les o Samuel kidňa avri vaš o kralis.

O Saul ačhel kraliske

¹⁷ O Samuel vičinda le Izraeliten, hoj pes te zdžan jekhetane anglo RAJ andre Micpa.

¹⁸ Phenda lenge: “Kada phenel o RAJ, o Del

le Izraeloskero: ‘Me tumen ilom avri andral o Egipt a zachrañindom tumen le Egiptanendar the savore kralendar, save džanas pre tumende.’

¹⁹ Ale akana odčhidan pestar tumare Devles, savo tumen cirdña avri andral dojekh dukh the pharipen, a mangenas man, hoj te ačhavav le kralis upral tumende. Avke akana ačhaven pes anglo RAJ pal peskere kmeñi the fajti.”

²⁰ Sar o Samuel vičinda savore kmeñi andral o Izrael, o losos peła pro Benjaminskero kmeños.

²¹ Palis vičinda anglal le Benjaminen pal peskere fajti a o losos peła pre le Matriskeri fajta a palis pro Saul, le Kišoskero čhavo. Ale sar les rodenas, našti les arakhle. ²² Phučenas le RAJESTAR: “Avela mek oda murš?”

O RAJ odphenda: “Garuda pes ode, kaj hine odthode o veci.”

²³ Avke o manuša denašen as ode a ile les odarik avri. Sar ačhelas anglo manuša, dojekhes prebararlas le šereha. ²⁴ O Samuel phenda savore manušenge: “Dikhen kale muršes, saves peske kidña avri o RAJ? Maškar o manuša nane ajso sar ov.”

Avke savore manuša radisaľonas a vičinenas: “Mi dživel o kralis!”

²⁵ O Samuel palis phenda le manušenge oda, so hin le kraliske domuklo te kerel a so na. Zapisinda oda andre zvitkos a thoda anglo RAJ. Palis len bičhada savoren khere.

²⁶ Sar o Saul džal as khere andre Gibeja, gele leha the zorale murša, savenge oda o Del thoda pro jilo. ²⁷ Ale varesave nagodaver manuša phende: “Sar šaj amen ov zachrañinel?” Na

lenas les vaš ņisoste a aňi leske na ande daros. Ale o Saul pes kerelas, hoj oda na šunda.

11

O Saul ņerinel upral o Ammončana

¹ Pal o čhon o Ammoniko kralis Nachaš geľa peskere muršenca te ačhavel o stani paš o foros Jabeš andre phuv Gilead. Savore murša andral o Jabeš phende le Nachašiske: “Phand amenca zmluva a služinaha tuke.”

² Ale o Nachaš lenge odphenda: “Phandava tumenca zmluva, ale ča akor, te dojekheske tumendar lava avri e čači (pravo) jakh. Kaleha kerava e ladž cale Izraeloske.”

³ O vodci ole foroskere leske phende: “De amen eŭta džives, hoj te bičhavas amare muršen pal calo Izrael, ale te na arakhaha varekas, savo amenge pomožinela, zdaha pes tuke.”

⁴ Ola murša, save sas bičhade, doavle andre Gibeja, kaj bešelasa o Saul. Sar rozvakerde le manušenje savoro, so pes ačiľa, o manuša chudle zoraless te rovel. ⁵ Androda o Saul avelas ipen khatar e maľa peskere guruvenca a phučľa: “So pes ačiľa le manušenca? Soske savore roven?” Avke leske phende oda, so vakerenas o murša andral o Jabeš.

⁶ Sar oda šunda o Saul, avľa zoraless pre leste le Devleskero Duchos a igen cholisalila. ⁷ Avke ila duje guruven a rozčhingerđa len pro kotora. Diňa len te rozbičhavel peskere muršenca pal calo Izrael, hoj te phenen: “Te pes vareko na pridela andro mariben le Sauloha the le Samueloha, kada pes ačhela leskere guruvenca.”

Akor o manuša andral o Izrael igen predarandĭle le RAJESTAR a savore jekhetane pes zgele pro mariben. ⁸ Sar len savoren zgende andro Bezek, sas lendar 300 000 murša andral o Izrael a 30 000 andral e Judsko.

⁹ Le muršenge, save avle andral o Jabeš, phendā: “Džan a phenen le muršenge andral o Jabeš, hoj tajsa, sar ela nektateder, avela e zachrana.” Avke ola murša lenge gele oda te phenel a on zaradisaĭle. ¹⁰ O manuša phende le Nachašiske: “Tajsa džaha avri ke tumende. Paĭs amenca šaj keres, so ča kames.”

¹¹ Ale o Saul pro dujto džives rozulađa le manušen pro trin partiji a sigeder, sar vidňisalĭla, gele andro taboris le Ammončanengero. Murdarkerde le Ammončanen dži ko dilos, sar sas nektateder. Ola aver murša pes rozdenašle avke, hoj na sas lendar aňi duj, save ačhilehas jekhetane.

¹² Akor o manuša phende le Samueloske: “Kaj hine ola manuša, save phende, hoj na kamen le Saul kraliske? An amenge len avri a murdaraha len!”

¹³ Ale o Saul odphendā: “Adadžives na murdaraha ņikas, bo adadžives o RAJ zachraňinda le manušen andral o Izrael.”

¹⁴ Paĭs o Samuel phendā le manušenge: “Aven, džas andro Gilgal a ode pale phenaha, hoj ov hino amaro kralis.” ¹⁵ Avke savore gele andro Gilgal a pale priile le Saul vaš peskero kralis a kerde anglo RAJ smiromoskere obeti. O Saul the savore manuša andral o Izrael ode igen radisaĭlonas.

12

O Samuel prevakerel ko Izraeliti

¹ Palis o Samuel phendā le Izraelitenge: “Kerdom savoro, so mandar mangenas, a diñom tumen kralis. ² Akana ov tumen lidžala. Me imar sphurilom a šivisalilom, ale mire čhave hiñe maškar tumende. Lidžavas tumen mire terñipnastar dži adadžives. ³ Kade som. Odphenen mange anglo RAJ the anglo kralis, savo sas pomakhlo: Či varekaske tumendar ilom la gurunña? Abo varekastar le somaris? Kas občorardom abo thodom leha avri? Džavas pre varekaste zoraha? Priilom varekastar love andre žeba? Te he, dava tumenge oda pale!”

⁴ Odphende leske: “Na! Tu na džahas pre ñikaste zoraha, añi na thovehas ñikaha avri a añi ñikastar na ilal ñič.”

⁵ Phendā lenge: “Adadžives hin tumenge o RAJ o švedkos the leskero pomakhlo kralis, hoj paš ma ajso ñič na arakhlan.”

“He, hino amenge švedkos,” phende leske.

⁶ O Samuel phendā le manušenge: “Švedkos hin o RAJ, savo ačhađa le Mojžiš le Aronoha a ligendā avri tumare daden andral o Egipt.

⁷ Akana ačhen ade, hoj tumen te sudzinav anglo RAJ pal savore leskere čačipnaskere skutki, so presikađa tumenge the tumare dadenge.

⁸ Sar avla o Jakob andro Egipt a tumare dada vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, bičhađa le Mojžiš the le Aron. On ligende avri odarik tumare daden a thode len te bešel pre kada than. ⁹ Ale tumare dada bisterde pro RAJ, pre peskero Del, vašoda len diña andro vasta

le Siseroske, savo sas o veliteľis upral o murša andral o Chacor, the andro vasta le Filišfinenge the le kraliske andral o Moab, save gele pre lende pro mariben. ¹⁰ Akor vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, a phenenas: ‘Binošne sam, bo omuklam le RAJES a chudlam te lašarel le devlen le Baal the la Aštarta. Ale akana, te amen cirdeha avri andral o vasta amare neprijatelenge, služinaha tuke.’ ¹¹ Avke o RAJ bičhađa le Gideon*, le Barak†, le Jeftah the le Samuel, hoj tumen te cirden avri andral o vasta tumare neprijatelenge, save sas pašal tumende. Palis šaj bešlan pale andro smirom. ¹² Sar dikhlan, hoj pre tumende džal o Ammoniko kralis o Nachaš, phendjan mange: ‘Na! Amen kamas kralis, savo amen lidžala,’ choc tumaro kralis sas o RAJ, tumaro Del.

¹³ Akana tumen hin kralis, saves peske ilan avri a manglan. O RAJ les ačhađa upral tumende. ¹⁴ Te darana le RAJESTAR, te leske služinena a šunena les, te kerena pal oda, so tumenge phenel, kada sikavela, hoj tumen the tumaro kralis džan mištes pal o RAJ, tumaro Del. ¹⁵ Ale te les na šunena a na kerena oda, so tumenge phenel, o RAJ tumen the tumare kralis čačes marel, avke sar marel the tumare daden. ¹⁶ Avke ačhen ade a dikhen, sar o RAJ kerela baro znameňje angle tumende. ¹⁷ Či nane ipen o časos te skidel upre o ulipen? Ale me mangava le RAJES, hoj te bičhavel zoralo brišind le perumenca, hoj korkore pre oda te aven,

* **12:11** E Hebrejiko čhib: Jerubbaal † **12:11** E Hebrejiko čhib: Bedan

sar kerđan igen namištes anglo RAJ, hoj peske manglan kralis.”

¹⁸ Avke o Samuel vičinelas pro RAJ a o RAJ diña zoralo brišind le perumenca. Savore manuša chudle te daral le RAJESTAR the le Samuelostar.

¹⁹ Phende le Samueloske: “Mang le RAJES, tire Devles, vaš tire služobníka, hoj te na meras. Ke savore peskere bini pridiňam the aver binos, hoj peske manglam kralis.”

²⁰ “Ma daran tumen!” odphenda lenge o Samuel. “Choc kerđan ajci nalačhipen, ča ma odvisaren pes le RAJESTAR, ale služinen leske cale tumare jileha. ²¹ Ma džan pal aver devla, saven nane zor tumenge te pomožinel aňi te zachraňinel, bo nane pre ňisoste. ²² O RAJ na omukela tumen prekal peskero baro nav, bo ačhel peske vašoda, hoj tumendar te kerel peskere manušen. ²³ Te na ačhel pes mange, hoj te kerav binos anglo RAJ oleha, hoj man preačhava te modlinel vaš tumende. Kamav tumen te sikavel furt oda, so hin lačno the čačipnaskero. ²⁴ Daran le RAJESTAR a služinen leske pačivalones andral calo tumaro jilo. Ma bisteren pre ola bare skutki, so kerđa prekal tumende! ²⁵ Ale te kerena dureder bini, merena the tumare kraliha.”

13

O Samuel dovakerel le Sauloske

¹ O Saul sas imar kralis berš. Andro dujto berš, sar kralinelas upral o Izrael, ² peske kidňa avri le Izraelitendar trin ezera (3 000) muršen: Duj ezera (2 000) sas le Sauloha andro Michmas

the pro brehi andro Betel a ezeros (1 000) le Jonatanoha andre Benjaminiko phuv andre Gibeja. Oklen bičhađa khere.

³ O Jonatan geľa pro Filištínike slugađa andre Geba a savore Filištínci pes pal oda došunde. Akor o Saul diňa te trubinel pro rohos andre cali phuv a phenda: “Mi šunen o Hebreja!”
⁴ Avke savore Izraeliti pes pal oda došunde, hoj o Saul murdarda le Filištínike slugaden. Aleha len o Filištínci mek buter našti avri ačhenas. O Izraeliti sas zvičimen andro Gilgal.

⁵ O Filištínci pes jekhetane zgele pro mariben pro Izraeliti. Sas len 30 000 verdana, 6 000 murša pro graja the ajci slugađa sar poši paš o moroskero brehos. On avle andro Michmas pro vichodos le Bet-Avenostar a kerde peske ode taboris. ⁶ Sar o Izraeliti rozprindžarde, hoj o Filištínci hine zoraleder a o mariben prekhelena (prehrajnena), gele pes te garuvel andro jaskiňi, andro cheva, maškar o bare bara the andro chaňiga. ⁷ Varesave Hebreja pregele prekal o Jordan andre phuv Gad the Gilead.

O Saul ačiľa andro Gilgal a leskere murša, save džanas pal leste, andre dar izdranas. ⁸ O Saul užarelas mek efa dživesa, avke sar leske phenda o Samuel. Ale o Samuel na avelas andro Gilgal a o murša pes odarik rozgele. ⁹ O Saul phenda: “Anen mange e labardi the smiromoskeri obeta.” Avke obetinda labardi obeta. ¹⁰ Paloda, sar obetinda, avľa o Samuel. O Saul džalas anglal leste, hoj les te pozdravinel.

¹¹ “So tu kerďal?” phučľa o Samuel.

O Saul odphenda: “Dikhłom, hoj mire nipi džan mandar het a tu na avlal pre oda časos, sar mange phendał. Sar dikhłom, hoj pes o Filištinci imar zdžan andro Michmas pro mariben, ¹² phendom peske: ‘O Filištinci šaj aven akana pre mande andro Gilgal a me man mek na mangłom ko RAJ, hoj te el amenca’, vašoda šundom andre mande, hoj mušinav te obetinel labardi obeta.”

¹³ “Oda, so kerdal, sas diliņipen,” phenda leske o Samuel. “Tu na šundal, so tuke phenda o RAJ, tiro Del. Te šundalas, o RAJ tuke the tira famelijake diňahas pro furt o krališagos upral o Izrael. ¹⁴ Ale akana imar tiro krališagos na obačhola. O RAJ peske imar arakhla muršes pal peskero jilo, savo lidžala leskere manušen, bo na kerdal avke, sar tuke phenda.”

¹⁵ Avke o Samuel geła andral o Gilgal andre Benjaminiko phuv Gibeja. O Saul zgenda le muršen, save ačhile leha a sas lendar vaj šov šel (600) murša.

O Izraeliti bijal o zbraňi

¹⁶ O Saul, leskero čhavo Jonatan the leskere murša, save sas lenca, peske kerde taboris andre Geba, medik o Filištinci sas andro Michmas. ¹⁷ Andral o Filištíniko taboris gele trin partiji murša, hoj te občoraren o gava. Jekh partija džalas ke Ofra andre phuv Šual, ¹⁸ dujto džalas ko Bet-Choron the trito upre pro brehos, khatar dičhol e Cebojimiko dolina the e pušta.

¹⁹ Andre ola dživesa o Filištinci na mukle ňisave kovačis te kerel peskeri buči andro Izrael.

Bo peske phende: “Našti domukas, hoj o Hebreja te kerel peske šabli the kopiji.”²⁰ Vašoda savore Izraeliti džanas ko Filištinci peske te zaostrarel o pluhos, e motika, o tover abo o kosakos.²¹ Sar kamenas te zaostrarel o pluhos the e motika, počinenas vaš oda duvar ajci rupune sar vaš o tover the vaš e paca, savaha traden le gurumñen.

²² Avke andre oda džives, sar sas o mariben, na sas šabla aňi kopija ñikas le muršendar, save sas le Sauloha the le Jonatanoha. Ča le Saul the le Jonatan sas.

²³ O Filištinci bičhade jekh partija muršen, hoj te merkinen andro Michmas pro verchengero drom.

14

O Jonatan džal pro mariben pro Filištinci

¹ Andre jekh džives phendá o Jonatan, o čhavo le Sauloskero, terne manušeske, savo lidžalas leskere zbraňi: “Av, džas prekal o Filištíniko taboris, so hin pre aver sera.” Ale peskere dadeske oda na phendá.

² O Saul pes zlíkerelas paš o foros Gibeja tel o granatoskero stromos andro Migron. Paš leste sas vaj šov šel (600) murša.³ Akor o rašaj Achijah hordinelas o efodos. Ov sas o čhavo le Achituboskero, savo sas o phral le Ikabodoskero, savo sas o čhavo le Pinchasoskero, saveske sas o dad o Eli, o rašaj le RAJESKERO andro Šilo. O nipi na džanenas pal oda, hoj o Jonatan geľa het.

⁴ Prekal o verchengero drom, pal savo kamelas o Jonatan te predžal ko Filištíniko taboris, sas

duj bare skali, jekhake sas Bocec the dujtonake Senne. ⁵ E skala pro severos ačhelas sar o slupos anglo Michmas a e dujto skala ačhelas pro juhos angle Geba.

⁶ O Jonatan phendá le terne muršeske, savo hordinelas leskere zbraňi: “Av, džas prekal o Filištíniko taboris ke ola naobčhinde (naobrez-imen). Šaj el, hoj amenge o RAJ pomožinela. Bo nič les našti zaačhavel ke oda, hoj amenge te del te ňerinel (zvitázinel), či sam but vaj frima.”

⁷ “Ker sa avke, sar kames,” odphendá leske oda murš. “Ča dža. Avava tuha andre savoreste.”

⁸ O Jonatan phendá: “Av, kampil pes amenge te dochudel ke ola murša a te sikavel pes lenge.

⁹ Te amenge phenena: ‘Ačhen, medik na džaha ke tumende,’ ačhaha pre oda than a na džaha.

¹⁰ Ale te phenena: ‘Aven upre ke amende,’ akor džaha, bo ada amenge sikavela, hoj o RAJ len amenge diňa andre amare vasta.”

¹¹ Avke pes sodujdžene sikade le Filištínenge a on lenge phende: “Dikhen, o Hebreja aven avri andral o cheva, kaj sas garude!” ¹² Androda o Filištínci vičinenas pro Jonatan the pro terno murš: “Aven upre ke amende, vareso tumenge kamas te sikavel.”

O Jonatan phendá peskere muršeske: “Av manca, bo o RAJ len diňa andro vasta le Izraelitenge.” ¹³ O Jonatan pes cirdelas le vastenca the le pindrenca upre pre skala a o terno murš džalas pal leste. Sar o Jonatan len marelas,

o Filištínci perenas tele anglal leste a pal leste oda terno len murdarelas. ¹⁴ Oda sas ešebno (peršo) mariben le Jonatanoskero the leskere

terne muršeskero. Medik pregele tranda (30) metri, murdarde biš (20) muršen.

O Saul ņerinel upral o Filištinci

¹⁵ Andro taboris, pre maľa the všadzik maškar o manuša avla bari dar. Predarandile the o slugađa the ola, save gele te občorarel, a the e phuv zarazisalila. Kada savoro kerđa o Del.

¹⁶ Le Sauloskere murša, save merkinenas andre Benjaminiko phuv Gibeja, dikhle, sar o Filištinci denaškeren upre tele sar bi e godi.

¹⁷ Akor o Saul phendä olenge, ko sas leha: “Zgenen savore muršen a dikhlen, ko amarendar geľa het.” Sar ada kerde, dikhle, hoj o Jonatan the leskero slugas ode nane.

¹⁸ O Saul phendä le Achijoske: “An ade le Devleskeri Zmluvakeri Archa.” Bo oda časos sas e Archa ko Izraeliti. ¹⁹ Medik o Saul vakerelas le rašaha, e vika andro taboris sas furt zoraleder. Vašoda phendä o Samuel le rašaske: “Muk oda avke!”

²⁰ O Saul the savore nipi, save sas leha, pes jekhetane zgele a gele ode, kaj sas o mariben. Palis dikhle, hoj o Filištinci andre bari dar ačhile sar bi e godi a maškar peste pes murdarkerenas.

²¹ O Hebreja, save sas dži akor le Filištinenca, gele lenca andro taboris a visarde pes pale ko Izraeliti, save sas le Sauloha the le Jonatanoha.

²² Sar savore Izraeliti, save sas garude andro Efrajimike brehi, pes dodžanle, hoj o Filištinci denašle het, gele the on pro mariben. ²³ Oda džives o RAJ zachraňinda le Izraeliten a o mariben sas dži pal o Bet-Aven.

O Jonatan chal o medos

24 Choc o Izraeliti andre oda džives imar na birinenas, o Saul len phandľa kala veraha: “Prekošlo ela dojekh, ko čala vareso džı rači!” Avke ňıko pes le chabenestar na chudľa.

25 Savore murša gele andro veš, kaj vřadzik sas medos. 26 Sar ode gele, zbačinde, hoj ode hin pherdo medos, ale ňıko lendar na kořtolında oda medos, bo o nipi daranas pes le Sauloskere prekořıbnastar. 27 Ale o Jonatan pal oda na džanelas, hoj leskero dad phandľa la veraha le murřen. İľa e paca, so leste sas andro vast, a lakere agoreha ispidňa andro medos a okořtında. Takoj sas leske feder*. 28 Jekh le murřenendar leske phendă: “Tiro dad phendă le murřenenge, hoj prekošlo ela oda, ko adadžives vareso čala. Vařoda o murša hine bi e zor.”

29 O Jonatan phendă: “Miro dad andă amare murřen andre bari bibach. Dikhnen, sar akana mange hin feder, so kořtolındom sikra ole medostar. 30 Te ča o murša řaj adadžives chalehas olestar, so peske zaile le ňeprijateľendar, či na ulahas o ňerındıpen (viřaztvo) baro upral o Filiřtinci?”

31 Oda džives murdarkerenas o Izraeliti le Filiřtinen le Michmasostar džı ko Ajalon a o manuřa meksa buter na birinenas. 32 Andre odi bari bokh o murša chučile pro stadi, pro bakre, pro guruva the pro terne gurumňa, rozčhingerenas len pre phuv a čanas o mas the le rateha. 33 Vareko le Sauloske phendă: “Dikh, o murša kerde binos anglo RAJ, bo čale o mas le rateha.”

* 14:27 E Hebrejiko čhib: leske phundrile o jakha

“Hine napačivale anglo RAJ!” phendā o Saul. “Takoj ke ma kotulinen o baro bar.” ³⁴ Palis mek phendā: “Rozdžan pes maškar o manuša a phenen lenge, hoj dojekh mi anel ke ma peskero guruv abo bakres. Pre kada bar len murdarena a chana, hoj te na keren binos anglo RAJ oleha, hoj chaľanas o mas le rateha.”

Odi rat savore manuša ande peskere guruven a ode len murdarde. ³⁵ Palis o Saul ačhaďa le RAJESKE oltaris. Sas ešebno, so kerďa.

³⁶ O Saul phendā le muršenge: “Džas rači pro Filištinci a murdarkeras len dži tosara. Na mukaha lendar ņikas te dživel!”

“Ker avke, sar džanes,” on odphende.

Ale o rašaj Achijah phendā: “Džas ešeb ade te phučel le Devlestar.”

³⁷ Avke o Saul phučelas le Devlestar: “Majinas te džal pro Filištinci? Deha amenge len andro vasta?” Ale oda džives o Del leske na odphendā.

³⁸ Akor o Saul vičindā le vodcen the peskere muršen a phendā lenge: “Savo binos sas adadžives kerdo, hoj amenge o Del na odphenel?”

³⁹ Avke sar dživel o RAJ, o zachrancas le Izraeloskero, choc oda hin miro čhavo o Jonatan, mušinela te merel.” Ale ņiko leske pre ada na phendā ņič.

⁴⁰ O Saul phendā cale Izraeloske: “Ačhaven pes pre jekh sera, medik me the miro čhavo o Jonatan ačhaha pre dujto sera.”

“Ker avke, sar hin tiri dzeka,” odphende o manuša le Sauloske.

⁴¹ Akor o Saul pes modľinelas ko RAJ: “Ó, Devla le Izraeloskero, de mange te prindžarel

o čačipen pal kala bara†.” O losos sikađa pro Jonatan the pro Saul, hoj on kerde binos a na o manuša. ⁴² O Saul phendǎ: “Čhiven o losos maškar mande the miro čhavo Jonatan.” A o losos sikađa pro Jonatan.

⁴³ Akor phučľa o Saul le Jonatanostar: “Phen mange, so kerdǎl?”

Pre oda leske o Jonatan odphendǎ: “Ča le pacakere agoreha, so likerás andro vast, koštolindom sikra medos. Kade som. Mi merav.”

⁴⁴ “Mi marel man igen zorales o Del, te tu na mereha!” phendǎ o Saul.

⁴⁵ Ale o manuša phučle le Saulostar: “Mušinel te merel o Jonatan, savo andǎ baro ņerindipen andro Izrael? Kada pes te na ačhel! Sar dživel o RAJ, na perela aňi bal pal leskero šero pre phuv! Se kada, so adadžives kerďa, kerďa le Devleha!” O manuša kaleha zachraňinde le Jonatan, hoj na mušinda te merel.

⁴⁶ Palis o Saul preachiľa te džal pal o Filištinci a on gele pale andre peskeri phuv.

Le Sauloskere ņerindipena

⁴⁷ Sar o Saul preiľa o krališagos upral o Izrael, džalas preiľa o mariben pre savore peskere ņeprijateľa: pro Moabčana, Ammončana, Edomčana the pro Filištinci the pro kralǎ andral e Coba. Všadzik, kaj o Saul džalas, ņerinelas. ⁴⁸ Marelas pes igen zorales. ņerinda upral o Amaleka a zachraňinda le Izrael olendar, save pre lende džanas.

† 14:41 E Hebrejiko čhib: Tummim

Le Sauloskeri famelija

⁴⁹ Le Sauloskere čhave sas o Jonatan, o Jišvi the o Malki-Šua. Leskeri phureder čhaj pes vičinelas Meraba a e terneder Mikal. ⁵⁰ Le Sauloskeri romňi sas e Achinoama, e čhaj le Achimaacoskeri. O velitelis le slugadengero sas o Abner, o čhavo le Neroskero, le Sauloskere bačiskero. ⁵¹ Le Sauloskero dad o Kiš the le Abneroskero dad o Ner sas čhave le Abijeloskere.

⁵² Medik dživelas o Saul, sas igen zorale maribena le Filištinenca. Sar o Saul dikhelas varesave zorale muršes, savo pes na daralas, thovelas les ke peskere slugađa.

15

O mariben le Amalekenca

¹ Andre jekh džives phenda o Samuel le Sauloske: “Sas oda o RAJ, savo man bičhađa tut te pomakhel vaš o kralis upral leskere manuša andral o Izrael. Akana šun, so tuke phenel o RAJ: ² ‘Marava le Amaleken vaš oda, so kerde le Izraelitenca, hoj gele pre lende pro mariben, sar džanas avri andral o Egipt. ³ Vašoda akana dža pro Amaleka a zničin len savoreha, so len hin. Ma muk ňikas ode te dživel, ale murdar savoren: le muršen le džuvlijen, le čhavoren the olen, save pijen andral o kolin, the le gurumňen, bakren, řaven the somaren!’ ”

⁴ Avke o Saul zvičinda peskere muršen andro Telaim a zgenda len. Sas jekhetane 200 000 slugađa andral o Izrael the 10 000 murša andral e Judsko phuv. ⁵ O Saul džalas peskere muršenca ko foros le Amalekengero. Garude pes andre

dolina a užarenas. ⁶ Le Kenitenge phendā: “Džan het le Amalekendar, hoj tumen te na murdarav jekhetane lenca. Se presikađan o lačhipen le Izraelitenge, sar džanas avri andral o Egipt.” Avke o Keniti lendar odgele.

⁷ O Saul geľa pro mariben pro Amaleka a marelas pes lenca le Chavilatar dži ko Šur, so hin pro vichodos le Egiptostar. ⁸ Murdarđa savore Amaleken, ale lengere kralis le Agag mukľa te dživel. ⁹ O Saul the leskere murša na murdarde le Agag, aňi ola nekfeder džvirina le bakrendar, gurunňendar the kozendar. Na kamenas len te zničinel, ča olen, save sas nalače the nasvale.

¹⁰ O RAJ phendā le Samueloske: ¹¹ “Bajinav, hoj ačhađom le Saul kraliske, bo pes mandar visarđa a na šundā mire prikazaňja.” O Samuel sas igen choľamen a cali rat zorales vičinelas ko RAJ.

¹² Palis sig tosara uštıla o Samuel a geľa pal o Saul, ale došundā pes, hoj o Saul geľa andro Karmel, hoj ode te ačhavel bar, hoj pre leste te leperen, a palis pes visarđa a geľa tele andro Gilgal.

¹³ Sar o Samuel avľa, o Saul leske phendā: “O RAJ tut mi požehňinel! Kerdom oda, so mange o RAJ phendā.”

¹⁴ “A ola bakre the gurunňa? So len šunav avke te murčinel?” phučľa lestar o Samuel.

¹⁵ O Saul odphendā: “O slugađa len ande khatar o Amaleka a na murdarde len, ale mukle oda nekfeder le bakrendar the le gurunňendar, hoj oda te obetinen le RAJESKE, tire Devleske. Oda, so ačhıla, murdarde.”

16 “Čhit!” phenda leske o Samuel. “Šun, so mange adi rat o RAJ phenda.”

“Vaker,” odphenda o Saul.

17 “Choc te andre peskere jakha salas cikno,” phenda leske o Samuel, “salas ačhado sar nek-bareder maškar o Izraeliti a o Raj tut pomakhla vaš o kralis upral o Izrael. 18 Palis tut o RAJ bičhada a phenda: ‘Dža ko binošne Amaleka a mar tut lenca, medik savoren na murdareha avri.’ 19 Soske na šundal le RAJES, ale sidarehas tuke oda te lel a kerdal oda, so nane le RAJESKE pre dzeka?”

20 “Ale me le RAJES šundom,” odphenda o Saul. “Gelom ode, kaj man bičhada, andom le kralis Agag a murdardom savore Amaleken. 21 Ale mire murša odi nekfeder džvirina na murdarde, ale ile len andro Gilgal, hoj te anen len sar obeta le RAJESKE, tire Devleske.”

22 Ale o Samuel phenda:

“Či o RAJ kamel buter o labarde vaj aver obeti sar oda, hoj les te šunas?

Prekal leste hin feder sar obeta, te les šunas; a te del les pačiv hin feder sar o žiros le bakrengero.

23 Se e vzbura hiñi ajsi sar le vraščengero binos a te ispidel pes našilu anglal hin binos avke, sar te lašarel le modlen.

Tu odčhidat tutar o lav le RAJESKERO, vašoda the ov tut odčhida, hoj imar te na aves kralis.”

24 “He, kerdom binos,” phenda o Saul le Samueloske. “Na dolikerdom o prikazañje le RAJESKERO añi tiro. Kerdom oda, so kamenas

mire murša, bo daravas lendar. ²⁵ Mangav tut, odmuk mange miro binos a av manca pale, kamav te lašarel le RAJES.”

²⁶ “Na visarava man tuha pale,” phendā leske o Samuel, “bo na šundāl o prikazañje le RAJESKERO. O RAJ tutar odlīā o krališagos upral o Izrael.”

²⁷ Sar pes o Samuel visardā, hoj te džal het, o Saul leske zachudlā o agor le plašoskero a odčhindīā. ²⁸ O Samuel phendā le Sauloske: “Kavke adadžives o RAJ odčhindā tutar o Izraeloskero krališagos a dela les varekaske, ko hin feder sar tu. ²⁹ Ov, savo hin e Slava le Izraeloskeri, ačhel pre peskero lav a na čerinel oda, so phendā. Ov nane sar manuš, savo lel peskere lava pale.”

³⁰ “Kerđom binos,” phendā o Saul. “Ale mangav tut! Presikav mange e pačiv anglo phuredera the anglo Izraeliti. Visar tut manca pale, hoj te džav te lašarel le RAJES, tire Devles.” ³¹ Avke o Samuel geļā pale le Sauloha a o Saul lašarelas le RAJES.

³² Palis o Samuel phendā: “Anen mange le Amalekengere kralis le Agag.”

O Agag avelas ke leste bi e dar. Gondolinelas andre peste: “Čačes, imar obgeļā man o meribnaskero pharipen.”

³³ Ale o Samuel phendā: “Sar tu tira šablaha lehas le džuvlendar lengere čhaven, avke the tiri daj ela bi o čhave maškar o džuvlīja!”

Avke o Samuel rozčhingerdā le Agag anglo RAJ andro Gilgal.

³⁴ Palis o Samuel geľa andre Rama a o Saul geľa khere andre Gibeja. ³⁵ O Samuel imar na dikhľa le Saul dži ke peskero meriben a sas leske pharo pal leste. O RAJ igen bajinelas, hoj ačhaďa le Saul sar kralis upral o Izrael.

16

O David pomakhlo kraliske

¹ O RAJ phenďa le Samueloske: “Dži kana aveha smutno pal o Saul? Me lestar odilom o krališagos upral o Izrael. Akana pherar peskero rohos le olejoha a dža ko Izaj, savo bešel andro Betlehem, bo jekhe leskere čhavendar mange ilom avri vaš o kralis.”

² “Sar šaj džav ode?” phučľa o Samuel. “Te pes pal oda došunela o Saul, murdarela man.”

O RAJ leske phenďa: “Le tuha terňa gurumňa a pheneha: ‘Avlom te obetinel le Rajeske.’” ³ Vičineha the le Izaj paš e obeta. Me tuke dava te džanel, so te keres. Pomakheha mange oles, kas tuke phenava.”

⁴ O Samuel kerďa avke, sar leske o Raj phenďa. Sar avľa andro Betlehem, o phuredera ole foroskere predarandile, gele ke leste a phučle: “Aves andro smirom?”

⁵ “He, andro smirom,” odphendľa o Samuel. “Avlom te obetinel le RAJESKE. Akana žužaren pes a aven manca ke smiromoskeri obeta.” Palis sentňarda le Izaj the leskere čhaven a vičinda len paš e smiromoskeri obeta.

⁶ Sar ode avle a o Samuel dikhľa le Eliab, phenda peske: “Čačes, kada murš, savo ačhel ade anglo RAJ, hin leskero pomakhlo.”

⁷ Ale o RAJ leske phenda: “Ma dikh pre oda, sar dičhol avral a savo učo hino, bo me mange les na kidňom avri. Me na dikhav avke sar o manuš. Bo o manuš dikhel ča le jakhenca, ale me dikhav andro jilo.”

⁸ Palis o Izaj vičinda le Abinadab a anda les ko Samuel, ale o Samuel phenda: “Aňi les peske o RAJ na kidňa avri.” ⁹ O Izaj anda angle leste le Šammah, ale ov phenda: “Aňi les o RAJ na kidňa avri.” ¹⁰ Avke o Izaj anda angle leste peskere efa čhaven, ale ov phenda: “Aňi jekhes lendar o RAJ na kidňa avri.” ¹¹ Palis o Samuel lestar phučla: “Kala hine savore tire čhave?”

“Hin man mek jekh čhavo,” odphenda o Izaj. “Hino le bakrenca pre maľa.”

“Bičhav vaš leske,” phenda leske o Samuel. “Mi avel ade, bo na bešaha pašal o skamind, medik ov na avela.”

¹² Avke bičhada vaš leske a anda les. Ov sas lolo andro muj, sas les šukar jakha a dičholas igen mištes. Akor o RAJ phenda: “Ušti a pomakh les, bo ov hin oda.” ¹³ Avke o Samuel iľa o rohos le olejoha a pomakhľa les anglal savore leskere phrala. Avke le RAJESKERO Duchos avľa pro David a sas pre leste ole dživesestar. Palis o Samuel uštıla a geľa andre Rama.

O David služinel le Sauloske

¹⁴ O Duchos le RAJESKERO odgeľa le Saulostar a o nalačo duchos, so sas bičhado le RAJESTAR, trapinelas les.

¹⁵ Akor leske phende o služobníka: “Dičhol, hoj o nalačo duchos, so sas bičhado le Devlestar, tut trapinel. ¹⁶ No akana phen tire služobníkenge, hoj te arakhen varekas, ko džanel te bašavel pre citara. Sar pre tu avela o nalačo duchos le Devlestar, ov tuke zabašavela a ela tuke mištes.”

¹⁷ O Saul phenda le služobníkenge: “Arakhen mange manušes, savo džanel šukares te bašavel, a anen les ke mande.”

¹⁸ Akor jekh lendar phenda: “Dikhłom le Izajoskere čhas, savo džanel te bašavel. Hino zoralo maribnaskero murš, savo mištes džanel te vakerel, šukares dičhol avri a o RAJ hino leha.”

¹⁹ Avke o Saul bičhađa ko Izaj le sluhén, hoj leske te phenen: “Bičhav ke mande tire čhas le David, savo hino paš o bakre.” ²⁰ O Izaj ila le somaris, thođa pre leste jekh gono mol, o maro the kozica a bičhađa ko Saul peskere čhaha le Davidoha.

²¹ Avke o David avla ko Saul a chudla leske te služinel. O Saul peske les zakamla a ačhađa les sar oles, ko lidžal leskere zbraňi. ²² O Saul palis diňa te phenel le Izajoske: “Mi ačhel o David ke mande, bo igen hino mange pre dzeka.”

²³ Kana ča avelas o nalačo duchos le Devlestar pro Saul, lelas o David e harfa. Sar bašavelas, le Sauloske sas feder, bo o nalačo duchos lestar oddžalas.

17

O David the o Golijaš

¹ O Filištinci pes zgele pro mariben paš o Socho andre Judsko. Kerde peske taboris andro Efes-Dammim maškar o Socho the Azeka. ² The o Saul pes zgela le Izraelitenca, kerde peske taboris andre dolina Ela a rozačhade pes pro mariben pro Filištinci. ³ O Filištinci pes rozačhade pre jekh brehos a o Izraeliti pro dujto brehos; maškar lende sas dolina.

⁴ Jekh murš, o Golijaš andral o foros Gat, avla avri andral o Filištiniko taboris. Ov sas trin metri učo, ⁵ pro šero les sas bronzuñi prilba a sas pre leste urdo šupinato pancjeris le bronzostar, so važinelas penda the efa (55) kili. ⁶ Pro pindre les sas bronzune chrañiča a pro phike e bronzuñi kopija. ⁷ O kašt leskera kopijatar sas ajso thulo sar o kašt le strojoskero, pre savo pes keren o pochtana, a o trastuno špicos leskera kopijatar sas pharo vaj efa kili. Angle leste džalas o sluhas leskere štitoha.

⁸ O Golijaš geľa avri a vriskinelas pro Izraelike slugađa: “Soske avlan a rozačhadan pes pro mariben? Me som Filištincos a tumen san le Sauloskere sluhi. Len peske avri muršes a mi avel tele ke ma. ⁹ Te andro mariben ņerinela (zvifazinela) a murdarela man, avaha tumare sluhi. Ale te me ņerinava a murdarava les, tumen avena amare otroka a služinena amenge!” ¹⁰ A mek phenđa: “Adadžives andom pre ladž le Izraeliten. Bičhaven mange varekas pro mariben!” ¹¹ Sar o Saul the savore Izraeliti šunde, so phenđa o Golijaš, predarandile a izdranas andre dar.

¹² O David sas o čhavo le Efraťanoskero le Izajoskero andral o Judsko Betlehem, saves sas

ochto čhave. Andre oda časos, sar o Saul kralinelas, sas o Izaj imar phuro a naši džalas le muršenca andro mariben. ¹³ Ale leskere trin nekphureder čhave gele le Sauloha. Ešebno (peršo) pes vičinelas Eliab, dujto Abinadab the trito Šammah. ¹⁴ O David sas nekterneder. Ola trin nekphureder gele pal o Saul. ¹⁵ O David džalas ko Saul a avelas pale lestar, hoj te pasinel le dadeskere bakren andro Betlehem.

¹⁶ O Golijaš avelas anglo Izraeliti a hazdelas pes upral lende sako tosara the rači. Kavke kerelas saranda (40) dživesa.

¹⁷ Jekhvar o Izaj phendā peskere čhaske le Davidoske: “Le tuha deš kili peko dīv the kala deš mare a lidža oda peskere phralenge andro taboris. ¹⁸ Kala deš kotora siros lidža le veliteliske, savo hino upral o ezera (1 000) murša. Dža, dikh, sar hin tire phralenge, a phenaha mange oda. ¹⁹ Bo gele le Sauloha the savore Izraelitena pro mariben pro Filištinci andre dolina Ela.”

²⁰ O David sig tosara uštīla a le bakren diña jekhe pastjeriske. Palis pes pririchtindā a geļa, avke sar leske phendā o Izaj, leskero dad. Andro taboris avļa ipen akor, sar pes o Izraeliti rozačhade pro mariben a sar vriskines zorales. ²¹ O Izraeliti the o Filištinci pes rozačhade pro mariben jekh angle aver. ²² O David diña o chaben le stražņikoske upral o veci a denašelās ko o Izraeliti. Sar ode avļa, phučelas le phralendar, sar lenge hine. ²³ Medik lenca vakerelas, avļa avri le Filištīnendar o Golijaš, lengero angluno slugadīs, savo sas andral o Gat, a pale lenge vakerelas ola lava, so angloda. O

David oda šunđa. ²⁴ Sar savore Izraeliti dikhle ole muršes, chudle lestar te denašel, bo daranas pes.

²⁵ Varesavo Izraelitas phenđa: “Dikhlan ole muršes, savo avla avri? Kerel oda vašoda, hoj te anel pre ladž le Izraeliten. O kralis dela baro daros oles, ko les murdarela. Dela leske peskera čha romňake a leskeri famelija na mušinela imar te počinel o daňe.”

²⁶ O David phučla le muršendar, save paš leste ačhenas: “So chudela oda, ko murdarela ole Filištíncos a odlela e ladž andral o Izrael? So peske gondolinel kada naobčhindo (naobrezimen) Filištíncos pal peste, hoj šaj avri asal le slugađen le džide Devleskere?”

²⁷ A o manuša leske pale phende, so chudela oda, ko murdarela le Golijaš.

²⁸ Sar šunđa le Davidoskero nekphureder phral o Eliab oda, so vakerel o David le muršenca, cholisalila pre leste a phenđa: “So tu ade keres? Paš kaste muklal oda cikno stados pre pušta? So pes hazdes upre? Dikhav tiro nalačo jilo! Avlal, hoj ča te dikhes o mariben!”

²⁹ “So me akana kerđom?” phučla lestar o David. “Se me maň ča phučlom.” ³⁰ Palis pes visarda ke aver murš a pale lestar oda phučla. O manuša leske odphenenas avke sar ešebnovar (peršovar). ³¹ O murša šunde, so o David vakerelas, a gele oda te phenel le Sauloske. Avke o Saul bičhađa pal leste.

³² O David phenđa le Sauloske: “Rajeja miro, te na daral pes ňiko kale Filištíncostar. Tiro služobňikos džala a marela pes leha.”

³³ “Na,” odphenda o Saul, “našti tut leha mares, se sal mek terno a ov pes marel ciknovarbastar.”

³⁴ Ale o David phenda le Sauloske: “Tiro služobňikos pasinelas peskere dadeskero stados. Varekana avelas o ľevos či medvedis a lelas avri andral o stados le bakrores, ³⁵ džavas pal leste, maravas les a cirdavas le bakrores leske avri andral o piskos. Sar avelas pre ma pale, chudavas les la meňatar a maravas leš dži akor, medik les na murdaravas. ³⁶ Tiro služobňikos murdarđa imar ľevos the medvedis a kada naobčhindo Filištincos doperela tiš avke, bo avri asalas le džide Devleskere slugađen.” ³⁷ O David mek phenda: “O RAJ, savo man avri cirdňa andral o pazura le ľevoskere the medvediskere, cirdela man avri the andral o vasta kale Filištincostar.”

“Mištes,” phenda le Davidoske o Saul. “Dža a o RAJ mi el tuha!”

³⁸ O Saul urđa upre le David andre peskere maribnaskere gada. Pro šero leske thođa bronzuňi prilba a thođa pre leste o pancjeris. ³⁹ O David peske priphandľa e šabľa pašal o gada a kamelas andre oda te phirel, ale phares leske oda sas.

“Na džanav man andre oda te čhalavel,” phenda le Sauloske, “na som pre oda mek sikado.” Avke oda pal peste čhida tele. ⁴⁰ Iľa peskeri paca, kidňa peske pandž hladke barora andral o paňi a thođa len andre peskeri pastjeriko zajdica. A le prakoha*, so les sas andro vast, džalas ke oda Filištincos.

* **17:40** E šňura la cipatar, prekal savi pes čhivelas o bara.

⁴¹ O Golijaš džalas ko David the anglal leste o sluhas, savo lidžalas leskero štitos. ⁴² Sar dikhla pro David, asalas les avri, bo sas mek ternoro the šukar čhavo, savo dičholas mištes avri. ⁴³ O Golijaš phenda le Davidoske: “So me som rikono, hoj aves pre ma le pacenca?” A chudla les te prekošel peskere devlenca. ⁴⁴ Palis leske mek phenda: “Av ke mande, hoj te dav tiro felos te chal le čiriklenghe the la dziva džvirinake.”

⁴⁵ O David leske odphenda: “Tu aves pre ma la šablaha, kopijaha the le oštepoha, ale me pre tu džav andro nav le Nekzoraledere RAJESKERO, andro nav le Devleskero le Izraeloskere slugadengero, saves avri asahas. ⁴⁶ Adadžives tut dela o RAJ andre mire vasta, murdarava tut a odčhinava tuke o šero. Dava te chal le čiriklenghe the la dziva džvirinake o tela le Filištinengere slugadengere. Avke cali phuv sprindžarela, hoj le Izraeliten hin Del. ⁴⁷ Savore, save hine kade zgele, pes dodžanena, hoj le RAJESKE na kampil ko ņerindipen (viťaztvo) šablá aňi kopija, bo ada mariben hin le RAJESKERO, savo tumen dela andre amare vasta.”

⁴⁸ Sar pes dochudla o Golijaš pašes ko David, o David takoj denašla avri pre leste pro mariben. ⁴⁹ Akor o David thođa andre peskeri zajdica o vast, ila odarik jekh bar a le prakoha livinda andre leste. O bar pregeľa leske dži andro čekat a ov peľa le mujeha pre phuv.

⁵⁰ Kavke o David le prakoha the le bareha thođa tele a murdarda le Golijaš bijal e šablá.

⁵¹ Palis o David denašla ko Golijaš a ačhađa pes upral leste. Cirdňa avri leske e šablá andral

o sirimos, murdarda les a odchinda leske o šero.

Sar o Filištinci dikhle, hoj lengero nekzoraleder murš muľa, rozdenašle pes. ⁵² O Izraeliti the o Judejci jekhetane denašen as bare vriskišagoha pal o Filištinci dži ko Gat the ko brani paš o Ekron. O Filištinci, saven murdarde, pašlonas pro drom, sar pes džal andro Šaarajim dži ko Gat the ko Ekron. ⁵³ Sar o Izraeliti preachile te džal pal o Filištinci, gele andre lengero taboris a ile peske odarik savoro, so mukle.

⁵⁴ O David iľa le Golijašiskero šero a ligenda les andro Jeruzalem. Leskeri vizbroj peske thođa andro stanos.

⁵⁵ Sar o Saul dikhľa le David te džal avri pro mariben pro Golijaš, phučľa le Abnerostar, savo sas o veliteľis upral o slugađa: “Abner, ko hin o dad kale terne časke?”

“Avke sar džives kralina, me čačas na džanav,” odphenda leske o Abner.

⁵⁶ “Dodžan tut, ko hin leskero dad,” phenda o Saul.

⁵⁷ Sar o David avelas pale pal oda, sar murdarda le Golijaš, o Abner les iľa anglo Saul le Golijašiskere šereha, so likerelas andro vast.

⁵⁸ O Saul lestar phučľa: “Terno muršeja, kaskero sal?”

“Som o čhavo tire služobňikoskero le Iza-joskero andral o Betlehem,” odphenda o David.

18

O Jonatan peske zakamľa le David

¹ Paloda, sar o David dovakerđa le Sauloha, o Jonatan ačhiľa sar jekh duša le Davidoha a

kamelas le David sar pes korkores. ² Andre oda džives o Saul ila le David ke peste a na domukla les, hoj te džal pale ko dad. ³ O Jonatan phandla le Davidoha zmluva, bo kamelas les sar pes korkores. ⁴ Palis o Jonatan leske diña pal peste o plaštos, peskere maribnaskere gada, e šabla, o lukos the o sirimos.

⁵ Všadzik, kaj les o Saul bičhavelas pro mariben, sas le David bach. Vašoda les o Saul ačhađa upral peskere slugađa. Sas oda pre dzeka savore manušenge the le Sauloskere služobnikenge.

O Saul kamel te murdarel le David

⁶ Sar o David murdađa le Golijaš a visarelas pes pale, avle avri o džuvlija andral savore Izraelike fori bare gilavipnaha a khelenas anglo kralis Saul le bubnenca the le bašavibnaha pre citara the pre harfa. ⁷ O džuvlija paš o kheliben gilavenas:

“O Saul murdađa ezeren (1 000), ale o David deš ezeren (10 000)!”

⁸ Kada le Saul igen cholarda, bo oda gilavipen leske na sas pre dzeka. Phenda peske: “Pal o David phenen, hoj murdađa deš ezeren (10 000) a pal ma, hoj ča ezeren (1 000). Imar ča o krališagos leske kampil!” ⁹ Ole dživesestar o Saul pro David dikhelas bange jakhenca.

¹⁰ Pre aver džives avla pro Saul o nalačo duchos le Devlestar, hoj ačila sar bi e godi andro kher. O David bašavelas pre citara avke sar furt a o Saul likerelas andro vast e kopija.

¹¹ O Saul peske phenda: “La kopijaha premarava

le David dži ke fala.” Čhida la kopijaha, ale o David pes čhalada pre aver sera. Oda pes duvar ačhila.

¹² O Saul chudla te daral le Davidostar, bo o RAJ sas leha, ale lestar odgeła. ¹³ Vašoda o Saul le David bičhađa het pestar. Ačhađa les sar velitelis upral o ezeros (1 000) slugada, saven o David lidžalas andro maribena. ¹⁴ Le David sas bach andre savoreste, so kerelas, bo o RAJ sas leha. ¹⁵ Sar o Saul dikhla, savi bari bach les hin, mek buter lestar daralas. ¹⁶ Savore Izraeliti the Judejci peske zakamade le David, bo sas lengero vodcas, savo len lidžalas andro maribena.

O David le Sauloskero džamutro

¹⁷ O Saul phenda le Davidoske: “Dikh, kade hiñi miri nekphureder čhaj e Meraba. Dava tuke la romňake, ča služin mange bi e dar a lidža le RAJESKERE maribena.” Bo o Saul peske phenda: “Te na merel mire vastestar, ale le Filištínike vastestar.”

¹⁸ Ale o David leske odphenda: “Ko som me vaj miri dadeskeri famelija the fajta andro Izrael, hoj te avav le kraliskero džamutro?” ¹⁹ Ale sar avla oda časos, hoj o Saul majinda te del peskera čha la Meraba le Davidoske vaš e romňi, diňa la le Adrijeloske andral e Mechola.

²⁰ Ale leskeri dujto čhaj e Mikal pes zakamla andro David. Sar oda le Sauloske phende, sas oda leske pre dzeka. ²¹ O Saul peske phenda: “Dava leske la, mi el leske sar pasca, hoj les o Filištínci te murdaren.” Avke o Saul phenda pale le Davidoske: “Mek adadžives šaj aves miro džamutro.” ²² Palis o Saul phenda peskere služobňikenge, hoj leske te phenen: “O kralis peske tut čačes

zakamla a savore leskere služobňikenge sal pre dzeka. Vašoda ačh leskero džamutro.”

²³ Sar vakerenas le Sauloskere služobňika le Davidoske kala lava, ov phenda: “Gondolinen tumenge, hoj ča avke šaj ačhav le kraliskero džamutro? Se me som čoro a na som nič.”

²⁴ Palis o služobňika sa phende avri le Sauloske. ²⁵ Androda o Saul phenda: “Džan ko David a phenen leske: ‘O kralis na kamel ňisave dari, ale ča oda*, so sikavela, hoj murdardaš (100) Filištinen, hoj te visarel pale peskere ňeprijatelenge.’ ” O Saul kamla, hoj o David te merel le Filištínike vastestar.

²⁶ O služobňika oda gele te phenel le Davidoske. Sar ada šunda, sas leske oda pre dzeka, hoj te el le kraliskero džamutro. Mek sigeder, sar oda časos pregeľa, ²⁷ o David pes mukla pro drom peskere muršenca a murdardaš duj šel (200) Filištinen. Anda le kraliske oda, so lestar kamelas, hoj palis avke te ačhel leskero džamutro. Palis o Saul diňa peskera čha la Mikal le Davidoske romňake.

²⁸ Sar o Saul dikhla a sprindžarda, hoj o RAJ hino le Davidoha a leskeri čhaj e Mikal les kamel, ²⁹ meksa buter daralas le Davidostar a ačila leskero ňeprijatelis pro furt.

³⁰ O Filištínike veliteľa dureder džanas pro mariben pro Izrael, ale sar džanas pre lende, o David furt ňerinelas (zviťazinelas) buter sar aver o služobňika le Sauloskere. Aleha peske kerda o David baro nav.

* **18:25** E Hebrejiko čhib: o muršikane garude udi le Filištínendar

19

O Saul kamel te murdarel le David

¹ O Saul phenda peskere čhaske le Jonatanoske the savore služobňikenge, hoj kamel te murdarel le David. Ale o Jonatan peske le David igen zakamla, ² vašoda diňa leske te džanel: “Miro dad tut kamel te murdarel, merkin pre tu tajsa tosara. Garuv tut. ³ Me džava pre maľa mire dadeha ode, kaj aveha garudo. Vakerava leha pal tu, a te man vareso dodžanava, phenava tuke.”

⁴ O Jonatan zaačhelas vaš o David anglal peskero dad Saul a vakerelas: “Te na kerel o kralis binos pre peskero služobňikos pro David. Se ov tuke na kerđa nič nalačo, ale oda, so kerelas prekal tu, sas igen mištes. ⁵ Choc džanelas, hoj les oda mola o džživipen, murdarđa le Filištincos a avke o RAJ pomožinda cale Izraeloske ko baro ňerindipen (viťaztvo). Se korkoro oda dikhlal a radisaľohas. Te ov tuke na kerđa nič nalačo, soske akana kames te kerel binos oleha, hoj les murdareha? Nane tut vaš soske les te murdarel.”

⁶ O Saul šunda le Jonatan a iľa vera: “Avke sar dživel o RAJ, o David na ela murdardo”. ⁷ Avke o Jonatan vičinda le David a phenda leske savore lava, so vakerelas. Palis les anda anglo Saul a o David leske služinelas avke sar angloda.

⁸ Sar sas pale o mariben, o David geľa andro mariben pro Filištinci a domarđa savoren avke, hoj denašenas anglal leste.

⁹ Sar sas o Saul andre peskero kher a andro vast les sas kopija, avľa pre leste pale o nalačo duchos le RAJESTAR. O David bašavelas pre

citara. ¹⁰ O Saul les kamla te pridemel la kopijaha ke fala. Ale ov geľa pre sera a e kopija pregeľa pašal leste andre fala. Odi rat o David pes zachraňinda oleha, hoj denašla.

O David denašel le Saulostar

¹¹ Palis o Saul bičhađa peskere muršen andro kher ko David, hoj pre leste te merkinen a tosara les te murdaren. E Mikal, le Davidoskeri romňi, leske phenđa: “Džal pal tiro dživipen. Te na denašeha kadi rat, tajsa aveha murdardo.”

¹² Avke e Mikal zmukla le David prekal e oblaka avri a ov denašla het. ¹³ E Mikal palis iľa le kherutune devlores, thođa les pro haďos, pro šero leske thođa kozakero kožuchoš a učharda andre la lepedaha.

¹⁴ Sar o Saul bičhađa peskere muršen, hoj te zalen le David, oj phenđa: “O David hino nasvalo.”

¹⁵ Ale o Saul pale bičhađa le muršen, hoj te džan te dikhel le David, a phenđa lenge: “Anen mange les the le haďoha, hoj les te murdarav.”

¹⁶ Sar o murša pale avle, dikhle pro haďos ča le kherutune devlores a paš leskero šero o kozakero kožuchoš.

¹⁷ Akor o Saul phenđa la Mikalake: “Soske man klamindaľ a muklaľ, hoj miro ňeprijatelis te denašel?”

E Mikal leske odphenđa: “Phenđa mange: ‘Muk man te džal het. Bo te na mukeha man, murdarava tut.’ ”

O David džal ko Samuel

¹⁸ Avke o David denašla a zachraňinda pes. Geľa ko Samuel andre Rama a phenđa leske

savoro, so leske kerda o Saul. Palis o David the o Samuel gele te bešel andro Najot. ¹⁹ Sar pes o Saul došunda pal oda, hoj o David hino andro Najot andre Rama, ²⁰ bičhađa le muršen, hoj le David te chuden. Ale sar ode dikhle le Samuel le prorokenca, save prorokinenas, avla the pre lende o Duchos le Devleskero a the on prorokinenas. ²¹ Sar oda phende le Sauloske, bičhađa avre muršen. No the on chudle te prorokinel. Avke pes ačhila the pro tritovar. ²² Palis geľa the korkoro o Saul andre Rama. Sar avla ke bari chaňig, so hin paš o foros Sechu, phučelas, kaj hine o Samuel the o David. Vareko leske phenda: “Hine andro Najot andre Rama.”

²³ Avke geľa andro Najot andre Rama. No the pre leste avla o Duchos le Devleskero a ov prorokinelas, medik na dogeľa dži andro Najot andre Rama. ²⁴ The ov pes čida tele a prorokinelas anglo Samuel. Calo džives the cali rat pašlolas bi o gada. Vašoda pes vakereľ: “So, the o Saul hino maškar o proroki?”

20

O Jonatan pomožinel le Davidoske

¹ Palis o David denašla andral o Najot andre Rama. Avla ko Jonatan a phenda leske: “Savo binos kerdom? So nalačho kerdom a so namištes? So kerdom tire dadeske, hoj man kamel te murdarel?”

² “Oda šoha (ňikda) na!” odphenda leske o Jonatan. “Tu na mereha! Miro dad mange phenel savoro, so kerel. Či hin oda baro vaj cikno, na garuvel oda anglal ma. Soske mange

majindahas ipen kada te garuvel? Oda naši avke el!”

³ Ale o David iľa vera a phendā: “Tiro dad mištes džanel, hoj som tuke pre dzeka. Vašoda peske gondolinel, hoj tu olestar na mušines te džanel, hoj te na trapines tut. Ale avke sar dživel o RAJ a sar džives tu, som pašes paš o meriben.”

⁴ O Jonatan phučľa le Davidostar: “Phen mange, so prekal tu majinav te kerel oda kerava.”

⁵ O David phendā le Jonatanoske: “Tajsja ela Inepos Neve Čhoneskero a me sar furt majinav te bešel le kraliha paš o skamind. Domuk mange te džal het a te garuvel pes pre maľa dži ke trito rat. ⁶ Ale te tiro dad man rodela, phen leske: ‘O David man pomangľa, či šaj džal sigo khere andro Betlehem, bo pes ode kerela e beršeskeri chabeneskeri obeta vaš calĭ famelija.’ ⁷ Te phenela: ‘Mištes,’ tire služobňikoske pes na ačhela nič. Ale te cholisalola, akor džaneha čačes, hoj man kamel te dukhavel. ⁸ Mangav tut, presĭkav mange e pačiv vaš e vera, so manča phandľal anglo RAJ. Ale te kerđom vareso nalačho, murdar man tu. Soske man majindalas te del tire dadeske?”

⁹ “Kada pes naši ačhel!” odphendā leske o Jonatan. “Te ela avke, sar phenes, hoj miro dad tut kamel te dukhavel, či oda tuke na phendomas?”

¹⁰ O David phučľa le Jonatanostar: “Ko mange dela te džanel, te tiro dad tuke odphenela andre choli?”

¹¹ O Jonatan leske phendā: “Av, džas pre maľa.” Avke gele sodujđžene pre maľa.

¹² Palis o Jonatan mek phendā le Davidoske: “Mi el o RAJ, o Del le Izraeloskero, mange švedkos, hoj paltajsaskero andre kajso časos, phučava man mire dadestar. Te les na ela nič pre tute, čačes tuke dava te džanel. ¹³ Ale te miro dad tut kamel te dukhavel, mi marel man zorales o RAJ, te tuke na dava te džanel a mukava tut te džal andro smirom. Mi el tuha o RAJ, sar sas mire dadeha. ¹⁴ Ale medik dživav, presikav mange e pačiv le RAJESKERI, hoj te na merav. ¹⁵ Ma preačh te presikavel e pačiv mira famelijake aňi akor, sar o RAJ pal e phuv zničinelā savore tire ņeprijateľen.”

¹⁶ Akor o Jonatan phandľa zmluva le Davidoskera famelijaha a phendā: “O RAJ mi mangel avri o rat andral le Davidoskere ņeprijateľengere vasta.” ¹⁷ O Jonatan pale phendā la veraha le Davidoske, sar les kamel, bo kamelas les sar pes korkores.

¹⁸ O Jonatan leske phendā: “Tajsa hin o Inepos Neve Čhoneskero, a te na aveha pre peskero than, zbačinena, hoj ode na sal. ¹⁹ Dža paltajsaskero pre oda than, kaj pes angloda garuvehas a ačh ode paš o bar Ezel. ²⁰ Livinava pašal leste trin šipi, sar te kamľomas te talinel (trafinel) andre varesoste. ²¹ Palis bičhavava terne čhas a phenava leske: ‘Dža! Rode ola šipi.’ Te leske phenava: ‘O šipi hine ade paš tu, an mange len,’ akor šaj aves. Na ačhela pes tuke nič, avke sar dživel o RAJ. ²² Ale te leske phenava: ‘O šipi hine dureder tutar,’ akor dža het, bo korkoro o RAJ tut bičhavel. ²³ Te džal pal odi vera, so peske

phend'am, džan, hoj o RAJ hino švedkos maškar mande the tute pro furt!”

²⁴ Avke o David pes garuđa pre maľa. Sar imar sas o Inepos Neve Čhoneskero, o kralis Saul peske bešľa paš o chaben. ²⁵ Bešľa peske pre peskero than paš e fala sar furt. O Jonatan bešelas anglal leste a o Abner paš o Saul, ale o David na sas pre peskero than. ²⁶ Oda džives o Saul na phend'a nič, bo phend'a peske: “Mušind'a pes varesoha te meľarel. Hino nažužo, vašoda nane hodno ade te avel.” ²⁷ Sar sas le Davidoskero than prazdno the aver džives pal o inepos, akor phučľa o Saul peskere čhastar le Jonatanostar: “Soske na avľa le Izajoskero čhavo aňi idž aňi adadžives paš o chaben?”

²⁸ O Jonatan leske odphend'a: “O David man igen mangelas, hoj les te mukav te džal andro Betlehem. ²⁹ Phend'a: ‘Muk man te džal, bo amara famelija hin e beršeskeri chabeneskeri obeta a miro phral man ode vičind'a. Te som tuke pre dzeka, muk man. Mi džav te dikhel peskere phralen.’ Bijal kada na avľa pre peskero than paš o kraliskero skamind.”

³⁰ Akor o Saul cholisalila pro Jonatan a phend'a leske: “Tu sal čhavo la zacata džuvľakero, savi hiňi napačivali! Či me na džanav, hoj sal jekh le Izajoskere čhaha? Oda hin pre ladž tuke the tira dake! ³¹ Medik dživela o David pre kadi phuv, na obačhoha tu aňi tiro krališagos. Akana bičhav pal leste a de les te anel ke mande, bo mušinel te merel!”

³² “Soske mušinel te merel? So kerďa?” phučľa o Jonatan peskere dadestar le Saulostar. ³³ Akor

o Saul čhida pal leste la kopijaha, hoj les te murdarel. Avke o Jonatan avla pre oda, hoj leskero dad kamel te murdarel le David.

³⁴ Palis o Jonatan andre bari choli uštila pašal o skamind a pro dujto džives ole čhoneskero na čala nič, bo sas leske pharo pal o David, bo o dad leske kerda ladž.

³⁵ Tosara pre aver džives o Jonatan gela pre mala, hoj pes te zdžal le Davidoha a gela leha the o terno slugas. ³⁶ Phenda leske: “Dža rode o šipi, so livinava.” Medik o terno slugas denašelas, livinda o šipos dureder lestar. ³⁷ Sar avla pre oda than, kaj o Jonatan livinda o šipos, vičinda pre leste: “Nane o šipos dureder tutar?” ³⁸ Palis vičinda pre leste pale: “So ačhes ode? Sidar! Denaš!” Avke ov skidna o šipi a avla ke peskero raj, ³⁹ ale oda terno slugas na džanelas, pal soste džal. Džanelas pal oda ča o Jonatan the o David. ⁴⁰ Palis o Jonatan diña peskeri vizbroj ole terne slugaske a phenda leske: “Dža a lidža oda andro foros.”

⁴¹ Sar oda terno slugas džalas het, o David uštila pal e skala, kaj sas, a bandolas anglo Jonatan trival le mujeha dži ke phuv. Palis sodujdžene pes čumidle a jekhetane rovenas, ale buter o David.

⁴² Palis o Jonatan phenda le Davidoske: “Dža andro smirom a ma bister, savi vera peske diňam andre le RAJESKERO nav. Mi el o RAJ švedkos pro furt maškar amende a maškar miro the tiro potomstvos.”

21

O David denašel le Saulostar

¹ O David odgela a o Jonatan pes visarda pale andro foros. ² O David gela ko rašaj Achimelech andro foros Nob. Sar les o Achimelech dikhla, predarandila. Gela anglal leste a phučla lestar: “Soske sal korkoro? Nane tuha niko?”

³ O David leske odphenda: “O kralis man bičhada a phenda mange, hoj niko pes pal oda te na dodžanel, soske som ade. Mire muršenge imar phendom pal jekh than, kaj pes arakhaha. ⁴ Hin tut varesavo chaben? De man pandž mare, abo vareso, so tut hin.”

⁵ O rašaj leske phenda: “Aver maro man nane, ča sentno. Šaj tut dav ole marestar, ale ča akor, te tire murša na pašlile le džuvlenca.”

⁶ O David leske odphenda: “Čačas tuke phenav, amen na pašlilam le džuvlenca. Mire murša hine furt žuže, sar džan ča pre kajse droma. So mek buter adadžives!” ⁷ Avke o rašaj les diňa oda sentno maro, bo aver maro ode na sas, ča ola mare, so angloda sas anglo RAJ andro Sentno Stanos, medik ode na thovenas neve mare.

⁸ Andre oda džives o Edomčanos o Doeg mušinda te el anglo RAJ. Ov sas le Sauloskero služobnikos, savo sas upral leskere pastjera.

⁹ O David phučla le Achimelechostrar: “Nane tut kopija vaj šabla? Bo o kralis pre ma avke sidarelas, hoj mange na ilom aňi e šabla aňi nisave aver zbraňi.”

¹⁰ O rašaj leske odphenda: “Hin ade ča e šabla le Filištincoskeri le Golijašiskeri, saves

murdardal andre dolina Ela. Hiñi zapačardī andro plaštoš pal o efodos. Te kames, le tuke la, bo aver nane.”

“De mange la!” phenda leske o David. “Feder latar imar añi nane.”

O David ko kralis Achiš

¹¹ O David oda džives denašla le Saulostar a geľa andro foros Gat ko kralis Achiš. ¹² Le Achišoske phende o služobnika: “Či oda nane o David, o kralis upral peskeri phuv? Či na gilavenas pal leste paš o kheliben, hoj o Saul murdarda peskere ezeren (1 000), ale o David peskere deš ezeren (10 000)?”

¹³ O David gondolinelas pal kale lava a igen pes daralas le kralistar Achišostar andral o Gat. ¹⁴ Avke pes chudľa te likerel paš lende avres. Medik sas andre lengere vasta, kerelas pestar dilines. Čarbinelas pro foroskere brani a mukelas pal e brada te čuľal o šlini.

¹⁵ Androda o Achiš phenda peskere služobnikenge: “Se tumen korkore dikhen, hoj kada murš hino dilino! Soske les andan ke mande? ¹⁶ Či nane man imar dos diline murša? Soske mange mek anen kales, hoj te kerel ade diliñipena? The ov mek mušinel te avel andre miro kher?”

22

O David andre jaskiña Adullam

¹ O David denašla andral o foros Gat a geľa andre jaskiña Adullam. Sar pes pal oda došunde leskere phrala the caľi famelija, gele pal leste.

² Gele the savore, save sas andre varesavo pharipen, abo kamenas varekaske o love, abo ola, saven na sas smirom andro jilo. Sas leha pal o štar šel (400) murša, savenge ačhiła vodcas.

³ Palis o David odgeła andre Moabiko Micpa a ode pomangla le Moabike kralis: “Mangav tut, kralina, domuk mira dake the le dadeske, hoj te ačhen ke tumende, medik man na dodžanava, so o Del kerela prekal ma.” ⁴ Avke o David iła peskera da the le dades ko Moabiko kralis a ačhile ode, medik pes ov garuvelas pro verchengerethana.

⁵ Palis o prorokos Gad phenda le Davidoske: “Ma ačh imar ade, ale dža andre Judsko.” Avke o David geła andro veš Cheret.

O Saul murdarel le rašajen

⁶ Andre jekh džives pes o Saul došunda, hoj dikhle le David leskere muršen. Ipen akor o Saul bešelas tel o stromos tamariška pro brehos andre Gibeja la kopijaha andro vast a leskere služobnika ačhenas pašal leste. ⁷ Avke o Saul phenda le služobnikenge: “Šunen man mištes, Benjaminale! Gondolinen peske, hoj o čhavo le Izajoskero tumen dela mali abo viñici? Abo hoj tumen ačhavela sar velitelēn upral o ezeros (1 000) abo šel (100) slugađa? ⁸ Tumen savore pes sthodan pre mande! Niko tumendar mange na phenda, hoj miro čhavo phandla vera le Izajoskere čhaha. Añi jekheske na sas pharo pre mande, hoj mange te phenel, hoj miro čhavo kerđa upre mire služobnikos, hoj te rodel, kana man šaj murdarel!”

⁹ Androda o Edomčanos o Doeg, savo ačhelas maškar le Sauloskere služobníka, phenda: “Sar somas andro Nob, dikhlom ode le Izajoskere čhas te vakerel le rašaha le Achimelechoha, savo hin o čhavo le Achituboskero. ¹⁰ O Achimelech mangelas le RAJES vaš o David a palis les diňa chaben the e šabla le Golijašiskeri.”

¹¹ Avke o Saul bičhađa vaš o rašaj Achimelech, le Achituboskero čhavo, the vaš leskeri famelija, save sas tiš rašaja andral o Nob, a on savore avle ke leste. ¹² O Saul phenda: “Šun man mištes, čhavo le Achituboskero!”

“So pes ačila, rajeja?” odphenda leske. ¹³ O Saul lestar phučla: “Soske pes počoral zgelan pre mande tu the o čhavo le Izajoskero? Soske les diňan maro the šabla a privakerďan pes vaš leste ko Del? Akana pes vzburinda a užarel pre oda, kana man šaj murdarel!”

¹⁴ O Achimelech phenda le kraliske: “Hin vareko maškar tire služobníka pačivaleder sar o David, savo hin o džamutro le kraliskero the o velitelis upral tire slugađa, saves den bari pačiv cali tiri famelija? ¹⁵ Na sas oda ešebnovar (peršovar), so man privakeravas ko Del vaš o David. Čačes na! Te na gondolinel peske o kralis nič nalačo pal peskero služobníkos aňi pal leskeri cali famelija. Se tiro služobníkos pal adi vzbura aňi na džanelas!”

¹⁶ Ale o kralis o Saul leske phenda: “Achimelech, tu the tiri cali famelija mušinen te merel.” ¹⁷ Palis phenda peskere stražňikenge, save sas paš leste: “Džan, zalen le RAJESKERE rašajen a

murdaren len, bo pomožinde le Davidoske! Choc džanenas, hoj denašel, na phende mange oda.”

Ale o služobníka le Sauloskere na kamenas te thovel o vasta pre le RAJESKERE rašaja, hoj len te murdaren.

¹⁸ Avke o Saul phenda le Doegoske andral o Edom: “Murdar tu le rašajen!” Oda džives o Doeg murdarda ohtovardeš the pandž (85) muršen, save hordinenas rašajiko plaštos.

¹⁹ Palis geľa andre rašajengero foros Nob a murdarda ode le muršen the džuvlijen, čhaven the cikne čhavoren, save pijenas andral o kolín, le guruven, somaren the bakren.

²⁰ Zachraňinda pes ča o Ebjatar, o čhavo le Achimelechoskero, o čhavo le Achituboskero. Ov denašla ko David.

²¹ O Ebjatar le Davidoske phenda: “O Saul murdarda le RAJESKERE rašajen andral o Nob.”

²² O David odphenda leske: “Imar akor, sar ode sas o Edomčanos o Doeg, džanavas, hoj oda phenela avri le Sauloske. Me som vinovato vaš cali tiri famelija.

²³ Ačh ade manca a ma dara tut! O Saul kamel te murdarel tut the man, ale manca pes tuke nič na ačhela.”

23

O David zachraňinel o foros Keila

¹ Andre jekh džives varesave manuša phende le Davidoske: “O Filištinci gele pro mariben pro foros Keila a čorkeren lenge o ulípen, so skidle.” ² Avke o David pes geľa te mangel ko RAJ: “RAJEJA, majnav te džal pre kala Filištinci pro mariben?”

“He,” odphenda o RAJ le Davidoske. “Dža pro Filištinci a zachrañin o foros Keila.”

³ Ale le Davidoskere murša phende: “Dikh, imar kade andre Judsko sam andre dar, a so mek buter, te džaha andre Keila pre armada le Filištínengeri!”

⁴ Avke o David geľa pale te vakerel le RAJEHA a o RAJ leske odphenda: “Ušti a džha andre Keila, bo le Filištinen dava tuke andro vasta.” ⁵ Avke o David odgeľa peskere muršenca andre Keila pro mariben pro Filištinci, murdarde but lendar a ile lengere stadi. Avke o David ñerinda upral lende a zachrañinda le manušen andral e Keila. ⁶ Sar o Ebjatar, o Achimelechoskero čhavo, denašla ko David andre Keila, anda peha the o efodos.

O Saul džal pal o David

⁷ Le Sauloske phende, hoj o David geľa andre Keila. O Saul phenda: “O Del les diña tel miri zor. Oleha, hoj geľa andre oda zoralo foros, kaj hine o brani the zavori. Korkoro pes andre phandľa.”

⁸ Avke o Saul zvičinda peskere muršen, hoj te džan pro mariben andro foros Keila a te zalen le David leskere muršenca.

⁹ Sar pes o David došundă, hoj les o Saul kamel te zalel, phenda le rašaske le Ebjataroske: “An mange o efodos.” ¹⁰ Palis pes o David modlinelas: “Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskero! Tiro služobňikos šundă, hoj o Saul kamel te džal andre Keila prekal mande kamel te zničinel o foros. ¹¹ Dena man o manuša andral e Keila andre leskere vasta? Čačes avela ade o Saul, sar oda šundă tiro služobňikos? Ó, RAJEJA,

Devla Izraeloskero, mangav tut, odphen tire služobňikoske!”

Avke o RAJ leske odphenda: “Ov avela.”

¹² O David pale phučla: “Dinehas man the mire muršen o manuša andral e Keila andro vasta le Sauloske?”

“He, kerdehas oda,” odphenda o RAJ.

¹³ Palis o David peskere šov šel (600) muršenca odgele andral e Keila a phirenas than thanestar. Sar le Sauloske phende, hoj o David geľa het andral e Keila, o Saul na mukla pes pro drom.

¹⁴ O David pes zľikerelas pro verchengere thana the pro brehi pre pušľa Zif. Choc o Saul džives pre dživeseste džalas pal o David, o Del les leske na diňa andro vasta.

¹⁵ O David prindžarda, hoj o Saul pal leste džal, hoj les te murdarel, a vašoda pes zľikerelas paš e Chorša andre pušľa Zif. ¹⁶ Akor o Jonatan, o čhavo le Sauloskero, geľa pal o David andre Chorša, hoj les andro nav le Devleskero te zoralarel. ¹⁷ Phenda leske: “Ma dara tut, bo miro dad o Saul na thovela pre tu o vast. Ačheha kraliske upral o Izrael a me avava dujto pal tu. Miro dad o Saul džanel, hoj oda hin čačipen.”

¹⁸ Avke phandle peha sodujđzene zmluva anglo RAJ. O David ačhila andro Chorša a o Jonatan geľa pale khere.

¹⁹ O manuša andral o Zif avle ko Saul andre Gibeja, hoj leske te phenel: “O David pes garuvel paš amende andre Chorša pro verchengere thana; pro brehos Chachila pro juhos le Ješimonostar. ²⁰ Te tuke hin, kralina, pre dzeka te avel, av, kana kames. Muk oda pre amende!”

Amen sa keraha prekal oda, hoj les te dochudes andre tire vasta.”

²¹ O Saul phendá: “Mi požehñinel tumen o Del vaš oda, hoj mange presikaven ajsi pačiv.

²² Džan, pririchtinen oda dureder. Arakhen čačes oda than, kaj o David pes garuvel, a dodžan pes, ko les dikhľa. Šundom, hoj hino igen vibito. ²³ Preroden savore thana, kaj šaj el garudo, a visaren pes pale ke mande, sar čačes džanena, kaj hino. Palis džava tumenca a te ela mek furt andre odi phuv, arakhava les, choc te mušindomas te rodel maškar savore fajti andral e Judsko.”

²⁴ Avke on gele anglo Saul pale andre pušta Zif. Akor o David peskere muršenca sas pre pušta Maon andre phuv Araba pro juhos le Ješimonostar. ²⁵ O Saul peskere muršenca gele te rodel le David. Sar pes pal oda došundá o David, gela teleder a zlíkerelas pes paš e skala pre pušta Maon. Došundá pes pal oda o Saul a džalas pal leste.

²⁶ O Saul džalas pašal o brehos pre jekh sera a o David peskere muršenca pre dujto. O David denašelas sigo, hoj les o Saul te na chudel. Sar sas o Saul peskere muršenca imar pašes ke oda, hoj le David the leskere muršen te zalen, ²⁷ avľa leske te phenel jekh leskere muršendar: “Av sigo! O Filištinci avle andro Izrael te zalel savoro.” ²⁸ Avke o Saul preačila te džal pal o David a džalas pro mariben pro Filištinci. Vašoda pes oda than vičinel “e Škala, kaj pes rozdenašle”.

24

O David mukel te dživel le Saul

¹ O David odarik geľa het a zlikerelas pes pro verchengere thana andro En-Gedi. ² Sar o Saul avelas pale andral o mariben le Filištinenca, phende leske: “O David hino pre pušta pašes o En-Gedi.” ³ Avke o Saul peske iľa 3 000 nekfeder muršen andral calo Izrael a džalas te rodel le David the leskere muršen pro vichodos pašes paš o Skali le Dzive Kozengere.

⁴ O Saul avľa ke bakrengeri ohrada paš o drom, kaj sas e jaskiňa. O Saul ode geľa pro budaris. O David the leskere murša bešenias andre jaskiňa dži ko nekpaluneder than. ⁵ O murša phende le Davidoske: “Kada hin oda džives, pal savo tuke phenda o RAJ: ‘Dava tuke tire nepřijatelis andre tire vasta. Kereha leha avke, sar tu kameha!’ ” Avke o David počoral geľa paš o Saul a odčinda kotor leskere plaštostar.

⁶ Ale palis o David bajinelas oda, so kerđa. ⁷ Peskere muršenge phenda: “O RAJ man mi chrañinel, hoj te kerav vareso mire rajeske, savo hino le RAJESKERO pomakhlo. Na hazdava o vast upral leste, bo hino le RAJESKERO pomakhlo.” ⁸ Kale lavenca dovakerđa peskere muršenge a na domukľa lenge te džal pro Saul. Palis o Saul geľa avri andral e jaskiňa a džalas peskere dromeha.

⁹ Palis geľa the o David avri andral e jaskiňa a zvičinda pro Saul: “Rajeja miro, kraliňa!” Sar o Saul pes visarda, o David anglal leste bandiľa le mujeha dži ke phuv ¹⁰ a phenda le Sauloske: “Soske šunes pro lava le manušengere, save

phenen, hoj tut kamav te dukhavel? ¹¹ Ipen andre kada džives korkoro dikhlal, hoj andre jaskiña tut o RAJ diña mange andro vasta. Vareko mire muršendar pre ma ispidelas, hoj tut te murdarav, ale mange sas pharo pal tu. Phendom mange: ‘Na hazdava o vast upral miro raj, bo hino le RAJESKERO pomakhlo.’ ¹² Ča dikh, dado miro! Likerav andro vast o kotor, so odčhindom tire plaštostar. Prekal ada, hoj les odčhindom a tut na murdardom, šaj dikhes korkoro, hoj na kamav tuke te kerel nič aňi te murdarel. Me tuke na kerdom nič nalačo, ale tu džas pre ma, hoj man te murdares. ¹³ Mi rozsudzinel o RAJ maškar mande the tute a mi marel tut o RAJ vaš ma. Ale miro vast pes tutar na chudela. ¹⁴ Avke sar pes imar čirlastar vakerel: ‘Ča o nalače manuša keren o nalače skutki.’ Vašoda me miro vast pre tu na hazdava. ¹⁵ Pre kaste chudľa te džal o Izraeliko kralis? Pal kaste džal? Pro mulo rikono? Pre jekh pušum? ¹⁶ Akor mi rozsudzinel maškar amende o RAJ, mi phenel, kas amendar hin čačipen. Mi dikhel, mi zaačhel vaš ma a mi cirdel man avri andral tire vasta.”

¹⁷ Sar o David preačhiľa te vakerel, phučľa lestar o Saul: “Oda čačes hin tiro hangos, David, čhavo miro?” A chudľa zorales te rovel. ¹⁸ Palis phenda le Davidoske: “Tu sal buter čačipnaskero sar me, bo presikađal mange o lačhipen, ale me tuke ča o nalačhipen. ¹⁹ Adadžives presikađal, savo lačo sal ke mande. O RAJ man diña tuke andro vasta, ale tu man na murdardaľ. ²⁰ Te vareko arakhela

peskere ĵeprijatelis, mukela les ĉa avke te dĵal? Mi visarel tuke pale o RAJ oda laĉhipen, so mange adadĵives presikaĉal. ²¹ Akana imar ĉaĉes dĵanav, hoj tu aĉheha kraliske a o Izraeliko kraliŝagos ela zoralo, sar les tu lidĵaha. ²² Vaŝoda akana de man vera anglo RAJ, hoj na murdareha mira famelija a hoj na khoseha miro nav tele pal e phuv.”

²³ Avke o David diĵa vera le Saul. Palis o Saul geĵa khere a o David peskere murŝenca geĵa upre pro verchengero than, kaj pes garuvenas.

25

O Nabal the e Abigajil

¹ Sar o Samuel muĵa, zgela pes calo Izrael a rovenas pal leste. Parunde les andre peskero kher andre Rama. Palis o David odarik geĵa pre puŝta Paran.

² Andre oda foros Maon sas igen barvalo murŝ, saves sas but khera the maĵi pro Karmel. Sas les 3 000 bakre the 1 000 kozi a akor sas ipen andro Karmel, sar strihinenas peskere bakren.

³ Oda murŝ pes viĉinelas Nabal a leskeri romĵi e Abigajil. Oj sas igen godaver the ŝukar, ale ov sas furt choĵamen a avrenge kerelas namiŝtes. Sas andral o Kaleboskero kmeĵos.

⁴ Sar pes o David pre puŝta doŝunĉa, hoj o Nabal strihinel le bakren, ⁵ biĉada deŝe terne murŝen a phenda lenge: “Dĵan andro Karmel a den te pozdravinel mandar le Nabal. ⁶ Phenen leske: ‘Ĵiĉinav tuke savoro nekfeder! Smirom tira famelijake the smirom savoreske, so hin

tiro! ⁷ Šundom, hoj tut hin murša, save akana strihinen le bakren. Sar sas tire pastjera paš amende, šoha (nikda) lenge na kerđam nič nalačo a nič lenge na našlila, medik sas andro Karmel. ⁸ Phuč tut tire pastjerendar, on tuke phenena! Mi en tuke kala murša pre dzeka, bo džan ke tu andro lačo džives. Mangav tut, de varesave dari peskere služobniken the tire čhaske le Davidoske.’ ”

⁹ Avke o murša gele ko Nabal, phende leske savoro, so lenge phenda o David, a užarenas.

¹⁰ Androda lenge o Nabal phenda: “Ko hin o David a ko o čhavo le Izajoskero? Adadžives hin but ajse sluhi, save denašen khatar peskere raja. ¹¹ Či so? Akana majinav te lel miro maro, pañi the o mas, so murdardom prekal mire murša, save strihinen le bakren, a te del oda le muršenge, save na džanav, khatar hine?”

¹² Avke pes o murša visarde pale ko David a phende leske sa, so vakerelas o Nabal.

¹³ Androda o David phenda: “Akana dojekh tumendar mi phandel pašal peste e šabla.” Avke o David the savore peske phandle o šabli. Džanas leha štar šel (400) murša a duj šel (200) ačhile paš o veci.

¹⁴ Ale varesavo le Nabaloskere sluhendar phenda la Abigajilake: “Dikh, o David bičhada le sluhen pal e pušta ko Nabal, hoj les te pozdravinen, ale ov pre lende vriskinelas a bičhada len het. ¹⁵ Ola murša sas ke amende igen lače, šoha amenge na kerde nič nalačo a añi nič amenge na našlila, sar samas pre mala, kaj sas the on.

¹⁶ On amenge sas sar muros a chrañinenas amen

pal savore dživesa the rača, medik pasinahas le bakren. ¹⁷ Vašoda tuke rozgondolin, so kereha, bo o meriben hin igen pašes paš amaro raj the paš leskeri famelija. Ale le Nabaloha pes na del te vakere, bo ov hino bi e pačiv.”

¹⁸ E Abigajil sigo iła duj šel (200) mare, duj cipune gone mol, o mas le pandže bakrendar, dešuefta (17) kili peko điv, šel (100) burnika šuke hrozni the duj šel bokela le figendar a thoda pro somara. ¹⁹ Le sluhenge phenda: “Džan anglal ma a me džava pal tumende.” Ale peskere romeske le Nabaloske oda na phenda. ²⁰ Sar džalas e Abigajil pro somaris le dromeha, so sas pašal o verchi, arakhla pes le Davidoha ipen akor, sar džalas tele peskere muršenca pal o verchos. ²¹ O David ipen phenda: “Čačes hijaba chrañinavas savoro, so sas ole muršes pre pušta, hoj leske nič te na našlol. Akana vaš o lačhipen mange visarel le nalačhipnaha. ²² O Del man mi marel zorales, te na murdarava dojekhe leskere muršen dži tosara!”

²³ Sar e Abigajil dikhla le David, sigo gela tele pal o somaris. Peła anglal leste a bandolas dži ke phuv. ²⁴ Čhida pes paš leskere pindre a phenda: “Rajeja miro, mi el oda savoro pre ma! Domuk te prevakerel tira služobničake. Šun man avri! ²⁵ Ma ker tuke nič ole nalače muršestar, bo ov hino ajso nalačo, sar phenel the leskero nav Nabal* – o nagodaveripen hin andre leste. Tiri služobnička na dikhla tire terne muršen, saven bičhadal. ²⁶ Akana, rajeja

* **25:25** Oda hin: Nagodaver.

miro, avke sar dživel o RAJ a avke sar džives tu: O RAJ tuke na domukla pes te melarel le rateha, hoj les te murdarel a korkoro te visares pale tire neprijatelenge. Tire neprijatela the ola, save kamen tuke o nalachipen, mi doperen avke sar the o Nabal. ²⁷ Mangav tut, prile mandar kada daros, so tuke andom. Mi el oda pre chasna tuke the tire muršenge, save džan tuha. ²⁸ Odmuk tira služobničake, hoj mange domuklom tuha avke te vakerel. O RAJ čačas ačhavela mire rajeske o kher, so ela pro furt, bo lidžas o maribena le RAJESKERE. Medik dživeha, te na arakhel pes pre tu nič nalačo. ²⁹ Choc bi vareko pre tu gelahas, abo kamlahas tut te murdarel, tiro dživipen ela jekhetane olenca, save dživen le RAJEHA, tire Devleha. O dživipen tire neprijatelenge ela odčhido avke, sar pes livinel andral o prakos. ³⁰ Sar o RAJ imar tuke kerela savoro lačhipen, so tuke phenda, a ačhavela tut vaš o kralis upral o Izrael, ³¹ palis ačheha andro smirom a na trapineha tut oleha, hoj korkoro visardal pale tire neprijatelenge oleha, hoj len murdardal. Sar o RAJ tuke presikavela o lačhipen, gondolin tuke pre ma, pre tiri služobnička.”

³² O David odphenda la Abigajilake: “Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskero, savo tut bičhada adadžives angle ma. ³³ Av požehñimen vaš tiro godaveripen, bo adadžives man zlikerdal, hoj korkoro te na visarav pale mire neprijatelenge a te na murdarav ole manušen. ³⁴ O RAJ, o Del le Izraeloskero, mange na domukla, hoj tuke te kerav vareso

nalaĉho. Te na avľalas sigo anglal mande, ĉaĉes le Nabaloskere murŝendar na aĉhilehas ĥiko džido dži tosara.”

³⁵ Avke o David latar priiľa o daros, so anda leske, a phenda lake: “Dža andro smirom pale khere. Ŝundom tut avri a kerava avke, sar phendal.”

³⁶ Sar e Abigajil avľa khere, arakhľa, hoj o Nabal ipen kerelas andre peskero kher hoscina, ajsi sar hin le kralen. Sas les laĉhi dzeka a igen maĉiľa. Vaŝoda leske dži tosara ĥiĉ na phenda, ³⁷ ale sar tosara o Nabal strižbisaliľa, e Abigajil leske phenda savoro, so pes aĉiľa. Jekhvareste leskero jilo sas avke sar le muleskero a aĉiľa sar bar. ³⁸ Palis pal o deŝ džives o RAJ marďa le Nabal a ov muľa.

³⁹ Sar pes o David doŝunda, hoj o Nabal muľa, phenda: “Mi el o RAJ barardo, bo ov visarda pale le Nabaloske vaŝ oda, hoj mange kerďa ladž, a chudľa o poĉiĥiben vaŝ peskero binos. Ov zľikerďa peskere služobĥikos olestar, hoj te na kerav binos, a visarda le Nabaloskero nalaĉhipen pre leste.”

Palis o David biĉhada manuŝen ke Abigajil, hoj te phenen lake: “O David peske tut kamel te lel romĥake.” ⁴⁰ O služobĥika gele ke Abigajil andro Karmel a phende lake: “Biĉhavel amen ke tute o David, bo kamel tut te lel peske romĥake.”

⁴¹ Androda bandiľa dži ke phuv a phenda: “Me som tiri služobĥiĉka a som pririchtimen te thovel (morel) o pindre peskere rajeskere služobĥikenge.” ⁴² Avke e Abigajil sigo beŝľa pro somaris a oj the peskere pandže služkenca

džalas le Davidoskere sluhenca. Palis ačhila le Davidoskeri romňi.

⁴³ O David il'a peske romňake the la Achinoama andral o Jezreel. Soduj ačhile leskere romňija.

⁴⁴ O Saul peskera čha la Mikal, savi sas le Davidoskeri romňi, diňa le Paltioske, le Lajišoskere čhaske, savo sas andral o Gallim.

26

O David pale mukel te dživel le Saul

¹ Varesave manuša andral e pušta Zif avle ko Saul andre Gibeja a phende leske: “O David pes garuvel pro brehos Chachila pašes paš e pušta Ješimon.”

² Avke o Saul geľa pre pušta Zif. Džanas leha 3 000 avrikidle Izraeliti, hoj te roden le David.

³ O Saul peske kerďa taboris pro brehos Chachila, paš o drom paš e pušta Ješimon. O David pes zlíkerelas pre pušta; sar došunďa, hoj o Saul avľa pal leste, ⁴ bičhaďa le muršen, hoj te džan te dikhel, či čačes hin o Saul ode.

⁵ Palis o David geľa pre oda than, kaj sas le Sauloskero taboris. Dikhľa o than, kaj pašľolas o Saul the o velitelis le slugaďengero o Abner, o čhavo le Neroskero. O Saul pašľolas maškar o taboris a o murša pašal leste.

⁶ Akor o David phučľa le Achimelechostar, savo sas Chetitos, the le Abišajostar, savo sas o phral le Joaboske a o čhavo la Cerujakero: “Ko avela manca ko Saul andro taboris?”

“Me džava tuha!” phenďa o Abišaj.

⁷ Avke o David the o Abišaj gele rači ke lende a ode arakhle le Saul, sar sovel maškar o taboris.

E kopija leske sas ispidli andre phuv pašes paš o šero a o Abner the o murša pašlonas pašal leste.

⁸ O Abišaj phenda le Davidoske: “O Del adadžives tuke diňa tire ņeprijateljis andre tire vasta. Domuk mange, hoj les te premarav la kopijaha ke phuv. Ča jekhvar demava! Na mušinava dujtovar!”

⁹ Ale o David leske odphenda: “Ma murdar les! O RAJ čačes potrestinela oles, ko hazdela o vast pre leskero pomakhlo kralis.” ¹⁰ A o David mek phenda: “Avke sar dživel o RAJ, ča o RAJ ada šaj kerel. Šaj merel avke sar dojekh andro phure berša, abo džala pro mariben a ode merela. ¹¹ Mi chrañinel man o RAJ, hoj te na hazdav o vast pre leskero pomakhlo. Le akana leskeri kopija, so hiñi paš leskero šero, the o džbanos le pañeha a džas het!” ¹² O David iľa o džbanos the e kopija, so sas le Sauloske paš o šero, a gele het. ņiko nič na dikhľa a ņiko pal oda aňi na džanelas. Savore sovenas dureder, bo o RAJ diňa pre lende zoralo soviben.

¹³ Palis pregeľa o David pre dujto sera ola dolinakeri a zaačiľa pro agor le brehoskero dur lendar. ¹⁴ Vičinda pro Sauloskere murša the pro Abner: “Abner! Odphen mange!”

“Ko sal, hoj vičines pro kralis?” phučľa o Abner.

¹⁵ O David leske odphenda: “Či na sal tu oda baro murš andro Izrael? Soske na merkinehas pre tiro raj, pre tiro kralis? Vareko sas andro taboris, hoj te murdarel tire rajes, le kralis.

¹⁶ Oda, so tu kerďal, nane mištes. Avke sar

dživel o RAJ, tu the tire murša peske zasogalinen (zaslužinen) te merel, bo na merkinenas pre peskero raj, pre le RAJESKERO pomakhlo. Ča dikh! Kaj hiñi le kraliskeri kopija the o džbanos le pañeha, so sas leske paš o šero?”

¹⁷ O Saul sprindžarda le David pal o hangos a phučla lestar: “Sal oda tu, David, čhavo miro?”

Ov odphenda: “He, rajeja, kralina miro!
¹⁸ Soske miro raj džal pre peskero služobñikos? So kerđom ajso nalačo? ¹⁹ Akana mangav tut, rajeja, kralina miro, šun peskere služobñikos! Te o RAJ tut kerđa upre pre ma, mi prilel e voñavo obeta. Ale te oda sas o manuša, mi perel pre lende le RAJESKERO prekošiben! Bo čhide man avri andral e phuv le RAJESKERI, hoj te džav andre phuv, kaj majinav te lašarel avre devlen!
²⁰ Mangav tut, ma domuk, hoj miro rat te el avričhordo pre phuv dur le RAJESTAR! Bo so avla o Izraeliko kralis te rodel man sar jekh pušum, avke sar te rodñahas varesava dziva kachña pro verchi?”

²¹ O Saul phenda: “Kerđom binos. Av pale, David, čhavo miro! Na kerava tuke nič, bo adadžives dikhlom, hoj man muklal te dživel. Čačas somas dilino a kerđom igen namištes.”

²² “Ade hiñi le kraliskeri kopija!” odphenda leske o David. “Mi avel vareko le terne muršendar la te lel. ²³ O RAJ visarela dojekheske vaš leskero spravodlišagos the pačivaliben. Ov adadžives mange tut diña andre mire vasta, ale me na kamlom te hazdel o vast pre le RAJESKERO pomakhlo. ²⁴ Avke sar adadžives mange džalas pal tiro džživipen, mi džal the le RAJESKE pal

miro dživipen a mi cirdel man avri andral dojekh pharipen.”

²⁵ O Saul phenda le Davidoske: “Av požehñimen, David, čhavo miro! Savoro, so chudeha te kerel, tuke avela čačes avri!”

Palis o David geľa peskere dromeha a o Saul geľa khere.

27

O David denašel ko kralis Achiš

¹ O David peske phenda: “Ko džanel? Šaj el, hoj jekhvar andre kala dživesa man o Saul murdarela. Nekfeder ela te denašava andre Filištiniko phuv. Palis man šaj rodel o Saul pal cali Izraeliko phuv, ale avava lestar garudo.”

² Avke o David geľa peskere šov šel (600) muršenca ko Gatsko kralis Achiš, o čhavo le Maochoskero. ³ O David the leskere murša ačhile te bešel andro Gat ko Achiš peskere famelijenca. Le Davidoha sas soduj leskere romñija, e Achi-noama andral o Jezreel the e Abigajil andral o Karmel, savi sas leskeri romñi pal o Nabal. ⁴ Sar le Sauloske phende, hoj o David denašla andro Gat, preačhiľa les te rodel.

⁵ O David phenda le Achišoske: “Te som tuke pre dzeka, de man than andre jekh cikno foros, hoj ode te bešav. Tiro služobñikos na mušinel te bešel paš tu andre tiro foros.”

⁶ Andre oda džives o Achiš diňa leske o foros Ciklag. Vašoda hino džiči adadžives o Ciklag le Judske kralengero. ⁷ O David andre Filištiniko phuv bešelas berš the štar čhon.

O David džal pro mariben andro Negev

⁸ O David peskere muršenca džalas pro mariben pro Gešura, Gizriti the pro Amaleka, save čirleder bešenas andro phuva, prekal save pes džalas andro Šur the andro Egipt. ⁹ Sar o David džalas andre ola phuva, na mukla aňi muršes aňi džuvla te dživel. Lelas le bakren, gurumňen, somaren, taven the o gada a palis džalas pale ko Achiš.

¹⁰ Sar o Achiš phučla: “Pre kaste adadžives geľan pro mariben?”

O David odphenda: “Samas andre pušta Negev andre Judsko phuv,” abo: “Samas andre phuv le Jerachmeelengeri andro Negev,” abo: “Samas andro Negev andre phuv le Kenitengeri.” ¹¹ O David murdarda dojekhe muršes the džuvla, hoj ňiko lendar te na džal pale andro foros Gat a te na phenen, so o David the leskere murša čačes kerde. Kada hin oda, so kerda o David prekal calo časos, sar bešelas andre Filištíniko phuv. ¹² O Achiš pačalas le Davidoske a phenda peske: “O David ela čačes miro služobňikos pro furt, bo o Izraeliti les imar našti avri ačhen.”

28

¹ Andre oda časos o Filištínci zvičinde peskere slugaden pro mariben pro Izraeliti. O Achiš phenda le Davidoske: “Čačes džanes, hoj tu tire muršenca džaha manca pro mariben.”

² O David le Achišoske odphenda: “Tu korkoro akana dikheha, so tiro služobňikos šaj kerel!”

“Mištes,” phenda o Achiš le Davidoske. “Ačhavav tut vaš miro telesno stražņikos pro furt.”

O Saul andro En-Dor

³ O Samuel muľa a calo Izrael upral leste rovelas. Parunde les andre leskero foros Rama. O Saul tradņa avri andral odi phuv savoren vrašcen the olen, ko privičinenas le mulengere duchen.

⁴ Sar pes o Filištinci zgele, kerde peske taboris paš o Šunem. O Saul diņa te zvičinel calo Izrael a kerde peske taboris paš o brehos Gilboa.

⁵ Sar o Saul dikhľa e armada le Filištinengeri, avľa bari dar andre leskero jilo. ⁶ O Saul phučelas le RAJESTAR, so te kerel, ale ov leske na odphenelas aņi andro sune, aņi prekal o Urim the Tummim*, aņi prekal o proroka. ⁷ Vašoda o Saul phenda peskere služobņikenge: “Arakhen mange varesava džuvľa, savi privičinel le mulengere duchen. Me džava latar man te phučel.”

“Jekh hiņi andro En-Dor,” phende leske leskere služobņika.

⁸ O Saul pes preurđa andre aver gada, hoj les te na prindžarel, a geľa rači duje peskere muršenca ke odi džuvli. Phenda lake: “Privičin mange jekhe muleskere duchos, pal savo tuke phenava o nav.”

⁹ E džuvli leske odphenda: “Tu džanes, so kerđa o kralis o Saul, hoj tradņa avri andral e phuv le vrašcen the olen, save privičinenas le

* **28:6** Oda hin: le rašajengere losi.

mulengere duchen. Soske manca kames avri te thovel? Kames, hoj te merav?”

¹⁰ Avke o Saul iĵa lake vera pro RAJ: “Avke sar dživel o RAJ, na aĉhela pes tuke nič nalaĉho vaš ada.”

¹¹ “Kas tuke te viĉinav avri?” phuĉĵa lestar e džuvĵi.

“Viĉin mange avri le Samuel,” ov odphenda.

¹² Sar e džuvĵi dikĵĵa le Samuel, zoraĵes vriskinda a phenda le Sauloske: “Soske manca thodaĵ avri? Se tu sal o Saul!”

¹³ “Ma dara tut!” phenda lake o kraĵis. “So dikhes?”

“Dikhav varesavo duchos, savo avel avri andral e phuv,” phenda e džuvĵi.

¹⁴ “Sar diĉhol avri?” phuĉĵa latar.

“Avel avri varesavo phuro muř zauĉardo andro plařtos,” oj odphenda.

O Saul sprindĵarda, hoj oda hin o Samuel, a bandaĵa anglal leste dĵi ke phuv.

¹⁵ O Samuel phenda le Sauloske: “Soske mange na des smirom a viĉines man ade upre?”

“Som andro baro pharipen,” odphenda o Saul. “O Filiřtinci dĵan pre mande pro mariben, o Del pes mandar visarda a mek na odphenda mange aĵi prekal o proroka aĵi prekal o sune. Viĉindom tut, hoj mange te phenes, so te kerel.”

¹⁶ Ale o Samuel leske odphenda: “Soske mandar phuĉes, te korkoro o RAJ pes tutar visarda a aĉĵila tiro ĵeprijaĵelis? ¹⁷ O RAJ kerda ĉa oda, so prekal mande imar anglal phenda. Cirdĵa tuke o kraĵiřagos andral tire vasta a diĵa les tire pařutneske, le Davidoske. ¹⁸ Vařoda, hoj

na šundal le RAJES a na kerdal sa pal leskeri choli pro Amaleka, avke sar o RAJ kamelas tutar, ov tuha adadžives kerel kayke. ¹⁹ Tut the calo Izrael dela andro vasta le Filištínenge a tu the tire čhave avena tajsá ode, kaj som me. O RAJ dela the le Izraelike slugađen andro vasta le Filištínenge.”

²⁰ Jekhvareste o Saul, savo sas učo, avke the peła pre phuv, bo oda, so leske phendá o Samuel, les predarađa avri. Na sas les zor, bo na čala nič calo džives the calo rat. ²¹ Odi džuvli avla ko Saul. Sar dikhla, hoj igen predarandila, phendá: “Dikh, tiri služobnička tut šunda, a choc mange džalas vaš miro džživipen, kerdom, so mange phendal. ²² Akana šun the tu tira služobnička. Anava tuke kotor maro, hoj te chas a te aves zoralo, sar džaha le dromeħa.”

²³ Ov na kamelas a phendá: “Na kamav te chal!”

Ale leskere služobníka the odi džuvli na preačenas pre leste te ispidel, medik len na šunda. Palis uštíla pal e phuv a bešla peske pro hados.

²⁴ Ola džuvla sas khere thuli gurunňori. Takoj la íla a murdarda. Palis íla o aro, zaušanda o chumer a pekla o mare bi o droždí. ²⁵ Diňa oda le Sauloske the leskere služobníkenge. Sar dochale, uštíle a mek odi rat gele het.

29

O Filištinci bičhaven le David het

¹ O Filištinci zvičinde savore peskere slugađen andro Afek, medik o Izraeliti peske kerde taboris

paš o prameňis andro Jezreel. ² O Filištínike vodci džanas peskere slugadenca andro partiji po šel (100) the po ezeros (1 000) a o David peskere muršenca džalas pal lende jekhetane le Achišoha. ³ O Filištínike veliteľa phučle: “So kale Hebrejenca?”

O Achiš lenge odphenda: “Se oda hino o David, o služobňikos le kraliskero le Sauloskero andral o Izrael, savo hino imar buter sar berš manca. Akorestar, sar avľa ke ma, dži adadžives na arakhlom nič nalačo pre leste.”

⁴ Ale o Filištínike veliteľa sas cholamen pro Achiš a phende leske: “Bičhav het kale muršes. Mi džal pale pro than, so les diňal. Te na avel amenca pro mariben, bo sar pes maraha, šaj pes visarel pre amende. Se soha ela buter pre dzeka peskere rajeske, te na oleha, hoj leske dela amare odčhimen šere? ⁵ Nane ov oda David, pal savo pes gilavelas paš o kheliben, hoj o Saul murdarda peskere ezereň (1 000), ale o David peskere deš ezereň (10 000)?”

⁶ O Achiš vičinda le David a phenda leske: “Avke sar dživel o RAJ, čačes sal pačivalo, vašoda kamlomas, hoj te aves manca, sar džaha pro maribena. Ole dživesestar, sar avľal ke ma, dži adadžives na arakhlom pre tu nič nalačo. Ale le vodcenge na sal pre dzeka. ⁷ Vašoda visar tut a dža andro smirom. Ma ker nič, so nane pre dzeka le Filištínike vodcenge.”

⁸ “So ajsjo kerđom, hoj našti džav pro mariben pro űeprijateľa peskere rajeskere the kraliskere?” phučľa o David le Achišostar. “So šaj phenes pre ma, pre tiro služobňikos,

akorestar, sar tuke chudl'om te služinel, dži adadžives?”

⁹ O Achiš leske odphenda: “Me džanav. Se sal mange pre dzeka sar le Devleskero aňjelos. Ale o Filištínike vodci phende: ‘Našti džas amenca pro mariben.’ ¹⁰ Vašoda ušti tajsa mek sigeder, sar vidňisal'ola, a dža het tu the tire rajeskere služobňika.”

¹¹ Avke o David peskere muršenca sig tosara ušt'ile a gele pale andre Filištíniko phuv. Ale o Filištínci džanas andro Jezreel.

30

O David dochudel savoro pale le Amalekendar

¹ Pro trito džives o David avla peskere muršenca andro Ciklag. Ale sar ode na sas angloda, o Amaleka gele pro mariben andro Negev a o foros Ciklag domarde the labarde avri.

² Zaile odarik savore džuvlen the savoren, save ode sas, le ciknederestar dži ko phureder, ale ňikas lendar na murdarde. Ča džanas dureder a lenas len het peha.

³ Sar avla o David peskere muršenca ko foros, dikhla, hoj hino avrilabardo a hoj o Amaleka ligende het lengere romňen, čhaven the čhajen.

⁴ O David the o murša, save leha sas, chudle zorales te rovel a rovenas, medik na ačhile bi e zor. ⁵ Zaile the le Davidoskere soduje romňijen: La Achinoama andral o Jezreel the la Abigajil andral o Karmel, e romňi pal o Nabal. ⁶ O David pes prekal ada dochudla andre bari bibach, bo leskere murša vakerenas pal oda, hoj les kamen te murdaren le barenca. Dojekheske lendar sas

pharo andro jilo pal peskere čhave the čhaja, ale o David arakhľa zor andro RAJ, peskero Del.

⁷ O David phendā le rašaske le Ebjataroske, le Achimelechoskere čhaske: “Dža, an mange o efodos!” Avke oda o Ebjatar leske andā ⁸ a o David phučľa le RAJESTAR: “Majinav te džal pal kala živaňa? Dochudava len?”

“He, dža pal lende,” o RAJ odphendā. “Čačes len dochudeha a aneħa pale savoren, saven zaile.”

⁹ Avke o David geľa het šov šel (600) muršenca, save leħa džanas. Sar dogele paš o paňi Besor, varesave lendar ode zaačhile. ¹⁰ O David džalas dureder pal o Amaleka ča štar šel (400) muršenca a duj šel murša ode ačhile, bo na birinenas te džal dureder prekal o paňi Besor.

¹¹ Pre maľa arakhle varesave Egiptanos a ande les ko David. Dine les maro, paňi, ¹² kotor bokeli le figendar the duj konarica šuke hrozni. Sar čala, takoj avľa ke peste, bo imar trin džives the trin rača nič na čala aňi na piľa.

¹³ O David lestar phučľa: “Ko hin tiro raj? Khatar sal?”

Ov leske odphendā: “Som služobňikos andral o Egipt, o sluħas jekhe Amalekoske. Sar anglo trin dživesa nasvalilom, miro raj man omukľa. ¹⁴ Džahas pro maribena andre phuv le Keretanengeri pro juħos andre Judsko the andre phuv le Kaleboskeri a zlabardam avri o foros Ciklag.”

¹⁵ “Ligendalas man ke ola slugađa?” phučľa lestar o David.

Ov leske odphenda: “Le vera pro Del, hoj man na murdareha a na deha man andro vasta mire rajeske. Palis tut ke odi partija lidžava.”

¹⁶ Avke ov ligenda les ode. Sar avle ode, o Amaleka sas rozchide vřadzik. Chanas, pijenas a mulatinenas vař ole but veci, so peske zaile andral e Filiřtiniko the Judsko phuv. ¹⁷ Tosarastar o David džalas pre lende a murdarkerelas len dži rači pro dujto džives. Ňiko lendar na denařla, ča řtar řel (400) terne muřřa, save beřle pro řavi a denařle het. ¹⁸ O David zachraňinda savore veci, peskere duje romňijen the manuřen, save o Amaleka zaile. ¹⁹ Ňiko lendar na chibaľinelas; aňi o cikne aňi o bare, o čhave abo o čhaja. O David dochudľa pale savore veci, so lenge o Amaleka zaile, ²⁰ the savore bakren the gurumřen. A ola, save tradenas o stados anglal leste, phenenas: “Kada sa hin le Davidoskero!”

²¹ Palis o David avľa ke ola duj řel (200) muřřa, save na birinenas leha dureder te džal a saven mukľa pař o paňi Besor. On gele ko David the ke leskere muřřa, hoj pes te arakhen leha. Sar o David avľa paředer ke lende, phenda: “Smirom tumenge!” ²² Ale savore nalače the nagodaver muřřa, save džanas le Davidoha, phende: “Ola, save na avle amenca, na chudena řič olestar, so peske zailam. Ale dojekh chudela pale ča peskera romňa the peskere čhaven. Mi len peske len a mi džan het!”

²³ Ale o David phenda: “Phralale mire, ma keren avke oleha, so amenge o RAJ diňa. Ov amen zachraňinda a diňa amenge andro vasta le řivaňen, save pre amende avle. ²⁴ Ko kamel oda

te šunel? Bo o kotor, so chudela oda, savo džalas andro mariben, chudela the oda, savo ačila te merkinel pro veci. Savore jekhetane chudena.”
²⁵ Akorestar oda avke the kerenas. O David kerda olestar zakonos, so pes dolikerel andro Izrael dži adadžives.

²⁶ Sar avla o David andro Ciklag, bičhađa olestar, so peske zaile, le Judske vodcenge, so sas leskere prijatela. Diňa lenge te phenel: “Bičhavav tumenge o daros olestar, so peske zailam le RAJESKERE ņeprijatelendar.”
²⁷ Diňa oda olenge, save bešen andro fori Betel, Ramot-Negev, Jattir, ²⁸ Aroer, Sifmot, Eštemoa ²⁹ the Rachal; diňa the olenge andre fori le Jerachmee-lengere the le Kenitengere ³⁰ a the olenge, save bešen as andro fori Chorma, Bor-Ašan, Atach ³¹ the Hebron. O David oda bičhađa pre savore thana, kaj džalas peskere muršenca.

31

O Saul the leskere čhave meren

¹ O Filištinci pes marenas le Izraelitenca. O Izraeliti pes rozdenaše a but lendar sas murdarde pro verchos Gilboa. ² O Filištinci džanas pašes pal o Saul the pal leskere trin čhave a murdarde le čhaven: le Jonatan, Abinadab the Malki-Šua. ³ O mariben pašal o Saul sas zoralo a dochudle les o lukostrelci. Sar les livinde, sas andre bari dukh.

⁴ Avke o Saul phenda peskere slugaske, savo hordinelas leskere zbraňi: “Cirde avri e šabla a murdar man sigeder, sar avena ola naobčhinde

(naobrezimen), hoj man te na premaren a te na keren mange ladž.”

Ale leskero slugas oda na kamelas te kerel, bo igen daralas. Avke o Saul ila peskeri šabla a čida pes pre late. ⁵ Sar o slugas dikhla, hoj o Saul hino mulo, the ov pes čida pre šabla a mula leha. ⁶ Avke andre oda džives mule jekhetane o Saul, leskere trin čhave, leskero slugas the savore leskere murša.

⁷ Sar dikhle o Izraeliti pre dujto sera la dolinakeri Jezreel the pro vichodos le Jordanoskero, hoj o Izraeliti pes rozdenašle a hoj o Saul the leskere čhave mule, the on denašle a omukle peskere fori. Avke o Filištinci avle a zaile peske ole fori.

⁸ Pre aver džives pal o mariben o Filištinci avle te občorel olen, save sas mule, a arakhle ode le Saul the leskere trine čhaven pro verchos Gilboa. ⁹ Le Sauloske odčhinde o šero, ile leskeri vizbroj a bičhade andre Filištíniko phuv. Kada hiros dine te džanel andre lengere modlengero chramos the maškar o nipi. ¹⁰ Le Sauloskeri vizbroj thode andre la Aštartakero chramos a leskero telos figinde pro muros le foroskero Bet-Šan.

¹¹ Sar o manuša andral o Jabeš-Gilead pes došunde, so o Filištinci kerde le Sauloha, ¹² gele savore zorale murša cali rat andro Bet-Šan, hoj te len tele pal o foroskero muros le Sauloskero the leskere čhavengere tela. Sar avle andro Jabeš, o tela zlabarde, ¹³ lengere kokala thode andro hrobos tel o stromos tamariška paš o Jabeš a efa džives pes poscinenas.

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2019
Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2019 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes

Contributor: Slovak Bible Society

Eastern Slovak Romani New Testament Plus Portions

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani'. Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Books of the Old Testament are being added as the translation of the Old Testament progresses. Audio of the whole New Testament is available.

The text and audio are accessible on Bible.com; Biblia.sk; Bible.is; Romani.global.bible.

For further information, please contact Project Manager Pierre van Vuuren at pvanvuuren@twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849